

Handläggare
Lena Larsen

Till
Hägersten-Liljeholmens
stadsdelsnämnd 2019-05-23

Telefon: 08-508 22 023

Tertialrapport 1 2019 för Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förslaget till tertialrapport 1 för 2019 med helårsprognos och överlämnar den till kommunstyrelsen och stadens revisorer.
2. Nämnden godkänner en ökad omslutning med 21,0 mnkr.
3. Nämnden ansöker om budgetjustering för inventarier och maskiner med 12,1 mnkr.
4. Nämnden ansöker om budgetjustering med 0,5 mkr för internräntor och 1,2 mnkr för avskrivningskostnader.
5. Nämnden ansöker om medel för kompetensutvecklings-satsningar med 6,4 mnkr, bilaga 2-6.
6. Nämnden ansöker om medel för trygghetsskapande åtgärder med 1,5 mnkr, bilaga 7-9.
7. Nämnden ansöker om medel för klimatinvesteringar med 2,75 mnkr, bilaga 10-12.
8. Nämnden beslutar om reviderad lokal handlingsplan mot våldsbejakande extremism, bilaga 13.
9. Nämnden beslutar i enlighet med kommunstyrelsens uppmaning att öka årsmålet för indikatorn Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi från 350 till 360 platser.
10. Nämnden beslutar i enlighet med kommunstyrelsens uppmaning att öka årsmålet för indikatorn Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb från 40 till 45 platser.

Sammanfattning

Prognosen visar ett underskott med 5,9 mnkr före budgetjusteringar. Underskott finns inom individ- och familjeomsorg, äldreomsorgen, stöd och service till personer med funktionshinder samt inom ekonomiskt bistånd. Efter budgetjusteringar redovisas ett underskott med 4,2 mkr. Samtliga kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdena uppfylls helt utom två som uppfylls delvis. Samtliga nämndens uppfylls helt utom ett som uppfylls delvis.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom samtliga avdelningar och samordnats av administrativa avdelningen. Ärendet samverkades i förvaltningsgruppen 14 maj 2019.

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys	5
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	7
1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla	7
1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort.....	7
1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i	10
1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige.....	13
1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet	20
1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande.....	33
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	43
2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv.....	43
2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov	44
2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet.....	45
2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring	47
2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö.....	49
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden.....	51
3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser	51
3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	53
Uppföljning av ekonomi	59
Uppföljning av driftbudget	59
Resultatenheter	64
Investeringar	64
Försäljningar av anläggningstillgångar.....	65
Verksamhetsprojekt (driftprojekt)	65
Omslutningsförändringar	65
Budgetjusteringar.....	66

Medel för lokaländamål	66
Analys av balansräkning	66
Övrigt	66
Kvalitetsarbete	66

Bilagor

- Bilaga 1: SLK-blanketter Sdn22 T1 2019
- Bilaga 2: Kompetensutvecklingssatsning för socialsekreterare och biståndshandläggare
- Bilaga 3: Kompetensutvecklingssatsning ledarskap för chefer och arbetsledare inom grupp- och servicebostäder samt assistentheten
- Bilaga 4: Kompetensutvecklingssatsning inom socialpsykiatri, LSS-bostäder, assistans och dagliga verksamheter
- Bilaga 5: Kompetensutvecklingssatsning i yrkessvenska inom äldreomsorgen
- Bilaga 6: Kompetensutvecklingssatsning inom demens och psykisk ohälsa, äldreomsorg
- Bilaga 7: Ansökan medel för trygghetsskapande åtgärder i Trekantsparken
- Bilaga 8: Ansökan medel för trygghetsskapande åtgärder i Sannadalsparken
- Bilaga 9: Bilaga 9. Ansökan medel för trygghetsskapande åtgärder i gångtunnlar
- Bilaga 10: Klimatinvesteringar LED 2019
- Bilaga 11: Klimatinvesteringar portabel AC 2019
- Bilaga 12: Klimatinvesteringar vitvaror 2019
- Bilaga 13: Hägersten-Liljeholmen - Handlingsplan mot våldsbejakande extremism 2019
- Bilaga 14: Uppföljning av trygghetsinvestering Nybohov
- Bilaga 15: Uppföljning Big bellys klimatinvestering
- Bilaga 16: Uppföljning elcyklar klimatinvestering
- Bilaga 17: Uppföljning LED klimatinvestering

Sammanfattande analys

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

De personer som uppstår försörjningsstöd får stöd och insatser som syftar till egen försörjning. Samverkan sker framförallt med jobbtorget men också med hälso- och sjukvården samt arbetsförmedling och försäkringskassan.

Socialtjänsten har som mål att stärka möjligheterna till ett självständigt liv för socialtjänstens målgrupper i stadsdelsområdet. Förebyggande arbete, tidiga insatser och insatser från den egna öppenvården prioriteras både när det gäller barn, unga och deras familjer samt vuxna med missbruk. Rättssäkerheten och likställighet är grundläggande i arbetet. Vuxna missbrukares livssituation förbättras efter insatser från förvaltningen. Förvaltningens socialpsykiatriska verksamheter fokuserar på att brukaren ska få ett gott bemötande och att delaktigheten för brukaren utvecklas. Att motverka hemlöshet och verka för mer självständiga och permanenta boendelösningar för hemlösa bland socialtjänstens målgrupper prioriteras och har gett resultat i en minskning av antalet hemlösa. Samhällsvägledning till nyanlända har byggts upp och utvecklas. Barnets rättigheter och delaktighet har stärkts genom att socialtjänstens myndighetsutövande enheter arbetar med att implementerar barnrättsarbetet i alla ärenden som berör barn. Rådgivning och insatser för personer som utsatts för våld i nära relationer eller hedersrelaterat våld och förtryck finns tillgängliga på Relationsvårdscentrum.

Stadsdelsnämnden erbjuder individuellt anpassade stödinsatser till personer med funktionsnedsättning. Utförarenheterna inom funktionsnedsättningsområdet bedriver ett aktivt utvecklingsarbete för att öka brukarnas delaktighet och egenmakt.

Stadsdelsområdet upplevs huvudsakligen som tryggt, med attraktiva och välskötta parker. Allt fler miljöer görs tillgängliga. Förvaltningen följer systematiskt upp entreprenadavtalen för parkskötsel, renhållning och vinterväghållning. Samarbetet med entreprenören utvecklas kontinuerligt. Till hjälp i detta arbete används allmänhetens synpunkter och felanmälningar som kommer in bland annat via synpunktportalen.

Förskoleavdelningens arbete präglas i hög grad av den nya organisationen som trädde i kraft vid årsskiftet 2018/2019. Att utforma ledningsstrukturer som motsvarar behoven i den nya organisation samt att förankra och implementera arbetssätt och rutiner för det systematiska kvalitetsarbetet syftar till att skapa likvärdiga verksamheter är ett gemensamt fokus som genomsyrar hela verksamheten.

Utvecklingsområden som ska bidra till likvärdiga förskolor i Hägersten-Liljeholmen pågår. Kompetensförsörjningsinsatser, implementering av förskolans nya läroplan samt rutiner för arbetet med en säker förskola är prioriterade områden jämte språk, matematik och naturvetenskap.

Även den planerade utvecklingen av arbetet för en mer effektiv användning av fördelade resurser pågår. Rutiner för samverkan mellan förskoleavdelning och avdelningen för samhällsplanering har utvecklats och reviderats och ska bidra till en helhetsbild av tillgång och efterfrågan av förskoleplatser i relationer till lokalbestånd och befolkningsprognos. Arbetet förväntas redan under 2019 ge resultat i form av en förbättrad balans mellan efterfrågan på förskoleplatser och lokaltillgång.

Äldreomsorgen har särskilt fokus på demensvården, stödet till anhöriga samt att säkerställa en

mer likställig biståndsbedömning. Viktiga utvecklingsområden är fortsatt mat och måltiden, utveckling av hemtjänsten, en meningsfull tillvaro på vård- och omsorgsboende samt fortsatt utveckling av mötesplatserna för ett brett utbud av olika aktiviteter, kulturupplevelser och social gemenskap.

Äldreomsorgens medarbetare och ombuden med särskild kompetens inom olika områden och deras engagemang har stor betydelse för verksamheternas kvalitets- och utvecklingsarbete, som pågår såväl i vardagen som genom olika temaveckor, evenemang och projekt.

Den specialiserade hemtjänstgruppen/demensgruppen som är Silviahems-certifierad samt demensombudens insatser bidrar till att den enskilde kan behålla sin personlighet, integritet, sitt självbestämmande och sina funktioner, vilket har stor betydelse för den demenssjukes livskvalitet och hälsa. Antalet demensombud har utökats och finns inom varje hemtjänstområde.

Fruängsgården har erhållit medel för Silviahems-certifiering.

Stadens program för stöd till anhöriga och äldreomsorgens rutiner utgör basen för utvecklingsarbetet av anhörigstödet.

Genom ”Matlyftet” planeras att starta ”soppluncher” på två mötesplatser i stadsdelsområdet med syftet att förebygga ofrivillig ensamhet med fokus på måltiden.

Medarbetarna erbjuds kontinuerlig kompetensutveckling som kan vara genom webbutbildningar, kurser, föreläsningar och nätverksträffar. Satsning på kompetensutveckling i yrkessvenska planeras till hösten.

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Hägersten-Liljeholmen är ett stadsdelsområde som växer snabbt och där antalet kvadratmeter verksamhetslokaler ständigt ökar, inte minst inom förskolan som byggs ut i hög takt. Översyn görs också för att anpassa stadsdelens övriga boenden och verksamhetslokaler till förändrade behov. Energibesparande investeringar gjorts i nämndens verksamhetslokaler i samverkan med Micasa och SISAB som äger och förvaltar fastigheterna. Nybyggen och nyanskaffningar som sker är klimatsmarta och tar hänsyn till miljön.

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Inom nämndens verksamheter pågår flera utvecklingsprojekt som ger möjlighet för berörda verksamheter att utvecklas och pröva nytt. I det dagliga arbetet stärks medarbetarna att vara innovativa genom att ledningen visar tillit och har ett tydligt brukarfokus. Digitala verktyg används för att öka brukarnas egenmakt. En kartläggning av olika samverkansmönster pågår tillsammans med Skärholmens stadsdelsförvaltning, konsultföretaget Wexxa samt stadsledningskontorets idésluss. Resultatet kommer att vara en grund för att utveckla innovation genom samverkan.

Implementeringen av uppdraget "Hållbart arbetsliv" i syfte att minska sjukfrånvaron har inletts. Flera enheter utgör så kallade pilotenheter och flera aktiviteter är igång, bl a "aktiv sjukskrivning" och "sjuksköterska på plats".

Uppföljning av ekonomi

Prognosen visar ett underskott med 5,9 mnkr före budgetjusteringar. Underskott finns inom individ- och familjeomsorg, äldreomsorgen, stöd och service till personer med

funktionshinder samt inom ekonomiskt bistånd. Efter budgetjusteringar redovisas ett underskott med 4,2 mkr.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Kommunfullmäktige har tagit fram fem mål för verksamhetsområdet. Stadsdelsnämnden har formulerat åtta nämndmål som ska bidra till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål om en modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla. Hur nämnden bidrar till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet. Nämnden bedömer att alla fem mål för verksamhetsområdet och alla åtta nämndmål kommer att uppfyllas helt.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

● Uppfylls helt

Analys

Stadsnämnden bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås under året då underliggande nämndmål bedöms uppfyllas helt och även målvärdet för samtliga indikatorer bedöms uppfyllas.

Andelen försörjningsstödstagare i stadsdelsområdet har gått ner och så även andelen långvariga bidragstagare. Oroväckande är dock att antalet bidragshushåll har ökat stadigt under de sista månaderna under 2018 och de första månaderna under 2019 och uppgick i februari 2019 till 510 hushåll. SWECO:s prognos 2018 för bidragstagandet 2019 i stadsdelen förutspådde en radikal minskning och det är utifrån denna prognos som medelstilldelning och förvaltningens planering av budget och bemanning har gjorts. De grupper som ökat är nyanlända som under eller efter etableringsperioden har behov försörjningsstöd, unga vuxna som omfattas av den s.k. gymnasielagen och ensamkommande flyktingbarn som återförenas med sina familjer. Försörjningshinder rörande sjukskrivning har minskat något medan försörjningshinder kopplat till låg ersättning från arbetsförmedlingen har ökat.

Arbetslösa försörjningsstödstagare erbjuds i första hand insatser från jobbtorget. Det finns möjlighet att få arbetsträna i förvaltningens egen regi och för personer som står långt ifrån den ordinarie arbetsmarknaden finns offentlig skyddad anställning (OSA) och stockholmsjobb. En konsultläkare ger socialsekreterarna stöd i att bedöma läkarunderlag för sjukskrivning och ger stöd vid ansökan om sjukersättning. Förvaltningen deltar i FINSAM:s projekt multikompetenta team.

I mars 2019 slog förvaltningen samman enheten för ekonomiskt bistånd och vuxenenheten. Den nybildade enheten fick även ansvar för arbetsmarknadsåtgärder och samhällsinformation till nyanlända. Den organisatoriska förändringen genomfördes bland

annat för att öka möjligheterna till ett mer teambaserat arbetssätt med de personer som är aktuella för insatser både utifrån missbruksproblematik och försörjningsproblem.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	1 %			1 %	1 %	1 %	2,8 %	Tertial 1 2019
Analys Nämndens resultat ligger stabilt på 1%. Sammantaget resultatet för hela staden är 2,6%. Bidragstagandet bland barnfamiljer i stadsdelsområdet är relativt lågt.								
   Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,78 %	0,97 %	0,77 %	0,87 %	0,8 %	0,8 %	1,6 %	Tertial 1 2019
Analys Andelen personer med ekonomiskt bistånd i stadsdelsområdet har minskat något under den första tertialen trots att antalet bidragshushåll har ökat. Skillnaden mellan män och kvinnor är fortsatt stor.								
   Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,55 %	0,6 %	0,51 %	0,56 %	0,57 %	0,57 %	1,1 %	Tertial 1 2019
Analys Andelen långvariga bidragstagare har minskat något i stadsdelsområdet. Det samma gäller i staden i stort. Män är i större utsträckning än kvinnor långvariga bidragstagare. Andelen långvariga bidragstagare är lägre i stadsdelsområdet än i staden.								
   Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	14 st	9 st	5 st	16 st	25 st	25 st	1 050 st	Tertial 1 2019
Analys Initialt inför 2019 bedömde förvaltningen att ett årsmål på 15 personer var rimligt utifrån att det under tidigare år varit svårt att hitta personer som lämpar sig för insatsen bland försörjningsstödstagarna i stadsdelen. Svårigheterna har varit att många försörjningsstödstagare som aktualiseras för insatsen behöver mer stöd och mer förberedelsestid för att kunna tillgodogöra sig ett stockholmsjobb vilket gör att många som aktualiserats inte i slutändan har kunnat börja anställningen. Utifrån att möjliggöra att stadens årsmål om 1050 personer i stockholmsjobb ska kunna realiseras höjde nämnden ambitionsnivån och årsmålet till 25. Nämnden bedömer att en ytterligare ökning av årsmålet inte är möjligt utifrån att insatsen inte är lämplig för många av de personer som har försörjningsstöd under lång tid i stadsdelsområdet och utifrån att nämnden saknar möjligheter att bekosta fler anställningar utan att detta medför att andra insatser som bättre lämpar sig för försörjningsstödstagarna får stå tillbaka.								
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	0			454	360	360 st	9 000 st	Tertial 1 2019
Analys Arbetet med feriearbeten inför sommaren 2019 pågår enligt plan.								
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	20			43	40	45 st	1 050 st	Tertial 1 2019
Analys Förvaltningen bedömer att målet inte kommer att uppnås helt. Informationsinsatser ska genomföras för att öka antalet tillhandahållna platser till Stockholmsjobb.								
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	105			128	100	100	Tas fram av nämnden	Tertial 1 2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys								
Inom förskolan tar förvaltningen emot 100-talet högskolestuderande på praktik. Stadsdelen har i samarbete med Stockholms Universitet (SU) haft en så kallad övningsförskola. Ett projekt som avslutades vid årsskiftet där man tagit emot ett stort antal studenter. Det är en del av kompetensutvecklingsatsningen liksom satsning på lokala handledarkurser i samverkan med lärosätena. De båda huvudlärosätena Södertörns högskola (SH) och SU ändrar sitt sätt att arbeta med praktikplatser och vill utforma kluster för mottagande av studenter. I nuläget är det oklart hur många studenter stadsdelen kommer att erbjudas. Handledarkurs kommer inte heller att erbjudas lokalt i stadsdelen i år, då lärosätena inte kan tillhandahålla utbildare. Medarbetarna söker själva kurser.								
  Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	0 st			400 st	360	360 st	9 000 st	Tertial 1 2019
Analys								
Arbetet med feriearbeten inför sommaren 2019 pågår enligt plan.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utveckla arbetet med samhällsvägledning för nyanlända, med särskilt fokus på att ge kunskaper om bostadssituationen.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			
Förvaltningen deltar i arbetsmarknadsförvaltningens nätverk för chefer och handläggare för samhällsinformation till nyanlända och medverkar på så sätt till utvecklingen.			
  Socialnämnden ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna stärka samverkan kring personer med olika funktionsnedsättningar och förbättra målgruppens möjligheter att komma in på arbetsmarknaden.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			
Förvaltningen har inte kallats till samarbetet rörande detta än.			

Nämndmål:

Invånarna i stadsdelsområdet är självförsörjande

 Uppfylls helt

Beskrivning

- Arbetet med att erbjuda individuella insatser sker i nära samverkan med staden och förvaltningens arbetsmarknadsverksamheter.
- Evidensbaserade instrument för bedömning används både vid nybesök och vid långvarigt behov av ekonomiskt bistånd.
- Barnkonsekvensanalyser genomförs när beslut ska fattas som påverkar barn.
- Offentligt skyddade anställningar för personer med funktionsnedsättning eller socialmedicinska svårigheter
- Rekrytering och anställning av feriearbetande ungdomar samt Stockholmsjobb.
- I samarbete med arbetsmarknadsnämnden vidareutveckla arbetet med Stockholmsjobb.
- Öka möjligheterna för personer med funktionsnedsättningar att komma i arbete.
- Samverka externt med näringsliv och civilsamhälle för att nyanlända ska etableras snabbt på arbetsmarknaden.

Förväntat resultat

Alla invånare i stadsdelsområdet som är i behov av ekonomiskt bistånd för sin försörjning ges förutsättningar att kunna försörja sig själva genom att de erbjuds individuellt utformade insatser. Tröskeln till ett arbete är låg även för personer som uppburit försörjningsstöd under lång tid. Unga utan gymnasieexamen, äldre arbetslösa, personer med social problematik, fysisk och/eller psykisk ohälsa eller funktionsnedsättningar och utrikesfödda uppmärksammas särskilt och ges lokala arbetsmarknadsinsatser av god kvalitet så att de förbereds för insatser från Jobbtorgen. Unga i stadsdelsområdet erbjuds meningsfulla feriejobb som ett första steg in på arbetsmarknaden.

Det är lätt att få kontakt med enheten för ekonomiskt bistånd, både gällande ett nytt ärende eller i ett pågående ärende och den enskilde får tydlig information och god service rörande handläggningen, insatserna och besluten. Felaktiga utbetalningar minimeras då det är lätt för den enskilde att förstå hur hen ska medverka i utredningen.

All utredning inom ekonomiskt bistånd, liksom bedömning och erbjudande om insatser, sker med hög rättssäkerhet och utifrån gällande lagstiftning och stadens riktlinjer. Arbetet grundar sig på tillit och respekt för människors självbestämmande och integritet. Barnen i familjer som är i behov av ekonomiskt bistånd uppmärksammas särskilt och handläggningen utgår från ett tydligt barnperspektiv.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsområdet upplevs huvudsakligen som tryggt, med attraktiva och välskötta parker. Allt fler miljöer görs tillgängliga. Förvaltningen följer systematiskt upp entreprenadavtalen för parkskötsel, renhållning och vinterväghållning. Samarbetet med entreprenören utvecklas kontinuerligt. Till hjälp i detta arbete har förvaltningen en mycket aktiv allmänhet som lämnar synpunkter och felanmälningar bland annat via synpunktportalen.

Förvaltningen genomför trygghetsarbete och utvecklingsarbete för ökad trygghet och säkerhet i form av närmiljövandringar, fokusgrupper, samverkansgrupper. Trygghetsmätningar och brukarundersökningar är en del av underlaget för utvecklingsarbetet. Medel söks för att göra trygghetsskapande investeringar i miljön. Det kan gälla belysning, ändring i vegetation eller omdaning av miljöer som av någon anledning upplevs otrygga. Genom lokala brottsförebyggande rådet (BRÅ) sker ett aktivt brottsförebyggande arbete.

Trygghetsskapande åtgärder sker i samverkan med bland annat trafikkontoret, lokalt näringsliv och föreningsliv samt kommunala verksamheter.

Förvaltningen har reviderat riktlinjer mot våldsbejakande extremism och anvisningar för stöd till lokala föreningar i stadsdelsområdet. En rad föreningar bidrar till upplevelse av meningsfullhet, gemenskap och delaktighet. Detsamma gäller stadsdelsförvaltningens kommunala verksamheter som träffpunkter för äldre, ungdomsverksamheter med flera.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel genomförda åtgärder inom ramen för risk- och sårbarhetsanalys (RSA)						100 %	100 %	2019
   Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor				80 %		80 %	77 %	2019
   Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning				74 %		74 %	71 %	2019
   Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden				72 %		71 %	71 %	2019
Analys								
Indikatorn mäts i Medborgarundersökningen som genomförs under året och resultaten för år 2019 kommer att redovisas i verksamhetsberättelsen. Målet bedöms uppnås helt. Uppföljningen av skötsel i stadsdelsområdets parker och grönområden utvecklas kontinuerligt. Entreprenöravtalet följs upp löpande för att säkerställa ett gott resultat.								
   Stockholmarnas nöjdhet med stadsmiljön						88 %	88 %	2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med bostadsbolagen och stadsdelsnämnderna utveckla samverkan mot våldbejakande extremism.	2019-01-01	2019-08-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna inventera behovet och lämplig geografisk placering av nya parklekar.	2019-01-01	2019-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheterna och de ekonomiska konsekvenserna för fler parklekar med djur i staden.	2019-01-01	2019-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna verka för att utreda vilka områden som kan läggas till - och utöka redan godkända områden – som platser där stadens ordningsvakter verkar för att skapa trygghet för medborgarna.	2019-01-01	2019-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden och i samverkan med polis och fritidsverksamhet inrätta och bidra till lokala operativa samverkansforum för barn i behov av samlade insatser från skola och socialtjänst.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			
Samverkan sker i SAMBA-gruppen med polisen, elevhälsa, fältassistenter, fritidsgårdarna, kuratorer från ungdomsmottagningen och församlingarna.			
  Trafiknämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheterna till utveckling av Stockholms stadsmiljöer genom exempelvis brukaravtal för skötsel av parklekar eller stadsodling.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Hägersten-Liljeholmen är ett tryggt och säkert stadsdelsområde med välskötta parker

 Uppfylls helt

Beskrivning

Löpande uppföljning av drift och underhåll som utförs av entreprenör. Trygghetssamverkan genom Lokala BRÅ, platssamverkan och samverkansöverenskommelse med polisen. Genomföra trygghetsinventeringar samt trygghetsskapande investeringar och åtgärder med hjälp av trygghetsmedel.

Förväntat resultat

Den upplevda tryggheten i stadsdelsområdet ökar i stadens mätningar. Invånare och besökare i Hägersten-Liljeholmen känner sig trygga i stadsmiljön och anser att parkerna är attraktiva att vistas i. Parkerna är rena och erbjuder goda förutsättningar för besökare att själva bidra till att stadsmiljön är ren genom ett ändamålsenligt antal sopkärl. Antalet felanmälningar angående renhållning minskar. Lekplatserna är i gott skick och fel åtgärdas snabbt. Parkmiljön är tillgänglig och hinder avhjälpas effektivt. Samverkan kring trygghetsfrågorna är välfungerande och har tydliga strukturer. Lokala BRÅ arbetar effektivt och målstyrt och kan på så sätt tidigt identifiera risker och anpassa hur resurserna styrs. Trygghetsinventeringarna ger en god överblick av vilka åtgärder i stadsmiljön som ska prioriteras. Medarbetare har god kunskap om hur de ska arbeta mot våldsbejakande extremism.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Avdelningen för samhällsplanering ska följa upp upphandlad parkentreprenad.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Pågår enligt plan.			
 Avdelningen för samhällsplanering ska genomföra trygghetsinventeringar i stadsmiljön tillsammans med berörda aktörer för att identifiera trygghetsskapande åtgärder.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Trygghetsinventeringar genomförs på platser där vi får indikationer på att platsen upplevs som otrygg, eller där förvaltningen ser ett behov av annat skäl. Trygghetsinventeringar är planerade både under våren och till hösten då nya ansökningar för trygghetsmedel ska göras i samband med verksamhetsplanen för 2020.			
 Avdelningen för samhällsplanering ska samverka med lokalt näringsliv, civilsamhället, polis, stadens berörda nämnder och bolag samt andra relevanta aktörer genom platssamverkan.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Förvaltningen har i nuläget pågående platssamverkan på två platser i området. Utveckling av samverkan med föreningsliv och företag i området pågår, med hjälp av en extern konsult med erfarenhet av samverkan och utveckling av stadsdelsområden. Under april genomfördes samverkansmöten med föreningar respektive företag, där även polis och trafikkontoret deltog.			
 Avdelningen för samhällsplanering ska samverka med trafiknämnden för att genomföra åtgärder som förbättrar belysningen i stadsmiljön.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Pågår enligt plan			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Avdelningen för samhällsplanering ska utveckla trygghetsarbetet inom det lokala brottsförebyggande rådet.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Pågår enligt plan. Förvaltningen i samverkan med polisen ser över hur rutinerna kan utvecklas för att kunna skapa en så komplett lokal lägesbild som möjligt, i samverkan övriga aktörer. Lägesbilden ska sedan vara underlag för de trygghetsskapande och brottsförebyggande insatser som genomförs inom BRÅ-samverkan.			
Stadsdelsnämnden ska följa den lokala handlingsplanen mot våldsbejakande extremism och delta i stadens gemensamma utbildningsinsatser.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Pågår enligt plan			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens bedömning är att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet nås.

Ny organisation för förskolorna

Förskoleenheternas arbete präglas i hög grad av den nya organisationen som trädde i kraft vid årsskiftet 2018/2019. Att forma ledningsstrukturer som motsvarar behoven i de nya organisationerna samt att lära känna nya verksamheter med dess medarbetare är prioriterat i verksamheterna. Även att förankra och implementera arbetssätt och rutiner för det systematiska kvalitetsarbetet med fokus på pedagogisk dokumentation i syfte att skapa likvärdiga verksamheter är ett gemensamt fokus som genomsyrar verksamheternas planering och de utvecklingsarbeten som pågår. Sannolikt kommer detta arbete att genomsyra verksamheterna under hela 2019.

Den nya organisationen har också medfört att flera övergripande utvecklingsarbeten pågår som ska bidra till likvärdiga verksamheter och ökad kvalitet. Införandet av skolplattformen, kompetensförsörjning och arbetssätt och metoder för säkra förskolor är några av de områden som prioriterats och inlett hittills under året. I de övergripande utvecklingsarbetena ingår även att utveckla formerna för avdelningens systematiska kvalitetsarbete. Förskolechefernas delaktighet och engagemang är en förutsättning och ingår i arbetet.

Kompetensförsörjning

Andelen förskollärare är fortfarande lägre än det mål staden har satt. Kompetensförsörjningsarbetet med extra fokus på förskollärare är därför prioriterat. Inför höstterminen planeras en ny organisation för introduktionsperioden för nyexaminerade förskollärare vara klar att implementeras. Organisationen innebär att samtliga nyexaminerade förskollärare får en mentor och att det finns likvärdiga strukturer för vad introduktionsperioden ska omfatta.

Att ta emot studenter en viktig väg till rekrytering, både förskollärare och barnskötare.

Förskoleavdelningen har totalt ca 100 blivande förskollärare som gör sin verksamhetsförlagda utbildning i Hägersten-Liljeholmen. Inför hösten kommer också ett trettiotal barnskötarstudenter att göra sin APL, arbetsplatsförlagt lärande, inom verksamheterna. Genom att ta emot dessa och erbjuda en väl organiserad praktikperiod och handledare med hög kompetens ökar förvaltningen möjligheterna till framtida rekryteringar. Under våren revideras den tidigare organisationen för verksamhetsförlagd utbildning för att ytterligare skapa bättre förutsättningar för att rekrytera förskollärare. Arbetet planeras vara klart att tas i bruk under hösten 2019.

Systematiskt kvalitetsarbete

Två nya enheter inrättades i samband med att den nya organisationen trädde i kraft i januari. Enheten för barn i behov av särskilt stöd, Resursenheten, har börjat bygga upp ett resursteam för konsultation och handledning till förskolorna. Hittills har en specialpedagog rekryterats samt en förskolepsykolog som tillträder sin tjänst i maj. Ytterligare en specialpedagog planeras rekryteras under året. Satsningen på resursteamet är ett uttalat behov från verksamheterna och specialpedagogen är efterfrågad.

Utvecklingsenheten samordnar och ansvarar för pågående övergripande utvecklingsarbeten som exempelvis arbetet med kompetensförsörjningsplanen, implementeringen av förskolans nya läroplan samt införandet av skolplattformen. Årets första månader visar att ett sammanhållet och övergripande kvalitetsarbete där verksamheterna är aktiva och delaktiga ger kraft till kvalitetsutvecklingen.

Två förskoleenheter deltar i ett pilotprojekt som syftar till att utveckla formerna för den kommunala utvärderingen. Projektet pågår under våren 2019 och resultatet redovisas under senare delen av våren.

Förskolans nya läroplan träder i kraft 1 juli 2019. Förskollärarens roll som ansvarig för att bedriva undervisningen stärks och nya begrepp som utbildning och undervisning introduceras. Insatser för implementering under hösten 2019 planeras för samtliga medarbetare. I syfte att utveckla arbetssätt och metoder för hur undervisning kan bedrivas samt för att ta tillvarata förskollärarens kompetens planeras för ett pilotprojekt med komprimerad undervisningstid mellan 9-15. Planeringen och genomförande sker inför hösten 2019

Effektiv resurshantering

Arbetet för en mer effektiv användning av fördelade resurser pågår. Under våren har rutinerna för samverkan mellan förskoleavdelning och avdelningen för samhällsplanering utvecklats och reviderats. Arbetet ska bidra till att ge en helhetsbild av tillgång och efterfrågan av förskoleplatser i relationer till befintliga lokaler, nybyggnation och befolkningsprognos. Syftet är att på sikt fördela verksamheternas resurser mer effektivt. Arbetet förväntas redan under 2019 ge resultat genom en tydligare helhetsbild av behoven och en förbättrad framförhållning av lokalbehov.

Under våren har också en så kallad ledningsrapport arbetats fram. Ledningsrapporten ska ge en övergripande bild av förskoleenheternas resultat och innehåller relevanta nyckeltal avseende ekonomi, HR och kärnverksamheten. Rapporten ska användas för resultatdialog mellan avdelningschef och förskolechef i syfte att tidigt kunna identifiera samverkande faktorer som påverkar enheternas resultat och kvalitet. Resultatdialogerna startar andra halvåret 2019.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	31,5 %	2 %	30 %	36,2 %	35 %	41 %	41 %	Tertial 1 2019
Analys Stadens mål om 41 % förskollärare i verksamheterna nås inte. Den stora bristen på förskollärare i Stockholmsregionen påverkar rekryteringsmöjligheterna. Arbetet med en långsiktig kompetensförsörjning har inletts. Arbetet omfattar strukturer för att ta emot studenter, erbjuda mentorskap för nyexaminerade förskollärare samt goda kompetensutvecklingsmöjligheter för alla medarbetare.								
  Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan				87 %		90 %	90 %	2019
Analys Resultatet hämtas från brukarundersökningen för förskola och redovisas i T 2 då brukarundersökningen ännu inte redovisats för stadsdelarna. Indikatorn är ny för året varför det inte finns något tidigare jämförande resultat.								
  Antal barn per grupp	17,1 barn/avd.			16,6 barn/avd.	16 st	16	16	Tertial 1 2019
Analys Stadens mål om i genomsnitt 16 barn i grupperna nås inte fullt ut på alla förskolor. Förskoleplats erbjuds inom stadens garantitid om tre månader och balanseras mot andra mål som budget i balans och lokalernas utformning. Förvaltningen har via skolverket ansökt om statsbidrag för insatser i syfte att minska barngruppernas storlek. Inför hösten 2019 beräknas det genomsnittliga barnantalet vara 16 barn per grupp.								
  Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	5,5 st			5,4 st	4,9 st	4,9	4,9	Tertial 1 2019
Analys Stadens mål om 4,9 barn per medarbetare nås delvis då resultatet visar 5,5 barn per medarbetare. Antalet barn varierar något över tid. Förskolorna har fler barn inskrivna i verksamheten under första halvåret. Från sommaren och till årsskiftet sjunker antalet barn i förskoleverksamheten. Antalet barn per medarbetare balanseras mot mål om förskoleplats inom garantitiden, tre månader, och budget i balans.								
  Kvalitetsindikator - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget				3,3		3,8	3,8	2019
Analys Stadens mål om 3,8 nås sannolikt inte. Förskoleenheterna beskriver att de fortlöpande arbetar på olika sätt för utveckla arbetssätt och metoder som ska stärka medarbetarnas bedömarkompetens och på så sätt nå en likvärdig samsyn i hur arbetslagen gör sina värderingar. Tidigare erfarenhet visar att arbetslag med hög kompetens tenderar att göra bedömningar som understiger deras kapacitet samtidigt som arbetslag med något lägre kompetens tenderar att överskatta sin förmåga.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda sommarkolloverksamhetens avgiftsmodell, både gällande dygnsavgiften per barn och de inkomstspann som ligger till grund för de olika avgiftsnivåerna	2019-01-01	2019-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna utveckla arbetssätt och rutiner för att säkerställa att utbildningsnämndens samordningsansvar för elever med upprepade och längre frånvaro är väl fungerande oavsett huvudman	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Samverkan sker med grundskolechefen och berörda verksamheter inom förvaltningen.			

Nämndmål:

Alla barn i förskolan utvecklar sin förståelse för grundläggande demokratiska värden

● Uppfylls helt

Beskrivning

Alla barn, oavsett könstillhörighet, ges lika möjlighet att uttrycka tankar och åsikter och har på så sätt möjlighet till delaktighet och inflytande över sin vardag. Barnkonventionens intentioner är tydliga i verksamhetens utformning. Förskolans medarbetare använder pedagogisk dokumentation för att synliggöra och lyfta barnets perspektiv.

Förväntat resultat

Alla barn i de kommunala förskolorna kan utifrån sina förutsättningar påverka verksamheten och är delaktiga i att ta ansvar för miljön på förskolan.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● ♀ Andel föräldrar som anser att de på ett enkelt sätt kan kommunicera digitalt med sitt barns förskola.					70	70		2019
Analys								
Resultatet hämtas från brukarundersökningen för förskola och redovisas i T 2 då brukarundersökningen ännu inte redovisats för stadsdelarna. Indikatorn är ny för året varför det inte finns något tidigare jämförande resultat.								
● ♀ Andelen föräldrar som anser att barnen på förskolan ges lika möjligheter att utvecklas oberoende av kön, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsnedsättning.						95		2019
Analys								
Resultatet hämtas från brukarundersökningen för förskola och redovisas i T 2 då brukarundersökningen ännu inte redovisats för stadsdelarna. Indikatorn är ny för året varför det inte finns något tidigare jämförande resultat.								
● ♀ Föräldrarnas sammanfattande omdöme om förskolans arbete med normer och värden						92		2019
Analys								
Resultatet hämtas från brukarundersökningen för förskola och redovisas i T 2 då brukarundersökningen ännu inte redovisats för stadsdelarna. Indikatorn är ny för året varför det inte finns något tidigare jämförande resultat.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förskoleavdelningen ska erbjuda skolplattformens redaktörer utbildning om digital kommunikation.	2019-01-31	2019-12-31	
<p>Analys</p> <p>Förskoleavdelningen har tagit fram ett utbildningsmaterial för utbildning av redaktörer på alla enheter. Materialet har utformats i samverkan med fram i samverkan med förskoleavdelningens övergripande digitaliseringsnätverk och förvaltningens kommunikatörer. Materialet innehåller bland annat en publiceringspolicy med riktlinjer för digital kommunikation med vårdnadshavare.</p> <p>För närvarande finns det 1-2 redaktörer på respektive förskola, alla har genomgått utbildning med materialet som utgångspunkt.</p>			
 Förskoleavdelningen ska inrätta en enhet för barn i behov av särskilt stöd.	2019-01-01	2019-12-31	
<p>Analys</p> <p>Uppbygganden av enheten pågår. Utöver enhetschef har även specialpedagog och förskolepsykolog rekryterats.</p>			
 Förskolorna ska utveckla användandet av skolplattformen till en kommunikationskanal med vårdnadshavare för att synliggöra barnets lärande.	2019-01-01	2019-12-31	
<p>Analys</p> <p>Samtliga förskolor har börjat rapportera frånvaro och närvaro via skolplattformens FNS, frånvaro- och närvarosystem. Då skolplattformens startsida öppnas ökar möjligheterna att kommunicera digitalt med vårdnadshavarna. I avvaktan på detta har förskoleavdelningen tagit fram en publiceringspolicy med riktlinjer för digital kommunikation med vårdnadshavare.</p>			
 Förskolorna ska utveckla sina arbetssätt med pedagogisk dokumentation där skolplattformen är ett av flera verktyg.	2019-01-01	2019-12-31	
<p>Analys</p> <p>Införandet av skolplattformens planerings- och bedömningsverktyg, POB, där det systematiska kvalitetsarbetet kommer att dokumenteras, har ännu inte inletts. I avvaktan på detta arbetar enheterna fortsatt med att utveckla befintliga arbetssätt och rutiner för sitt systematiska kvalitetsarbete.</p> <p>En arbetsgrupp kommer att bildas för att utforma övergripande rutiner för arbetet med planerings- och bedömningsverktyget då detta ska implementeras.</p>			

Nämndmål:

Alla barn i förskolan utvecklas och lär utifrån sina förutsättningar i pedagogiska miljöer av hög kvalitet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förskolorna ska utifrån sina förutsättningar bedriva likvärdig utbildning. Språk, matematik och naturvetenskap tillsammans med hållbar utveckling är prioriterat i arbetet. Kompetensförsörjning, gemensamma strukturer för det systematiska kvalitetsarbetet samt en effektiviserad resursanvändning inom förskoleenheterna är ytterligare centrala utvecklingsområden. Implementeringen av den reviderade läroplanen ska inledas och ligga till grund för det fortsatta utvecklingsarbetet.

Förväntat resultat

Alla barn i de kommunala förskolorna utvecklas och lär utifrån sina förutsättningar.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● ♀ Andel föräldrar som upplever att deras barn har möjlighet att ta del av och möta olika sorters kulturutbud på förskolan						65		2019
Analys Resultatet hämtas från brukarundersökningen för förskola och redovisas i T 2 då brukarundersökningen ännu inte redovisats för stadsdelarna. Indikatorn är ny för året varför det inte finns något tidigare jämförande resultat.								
● ♀ Andel föräldrar som är nöjda med förskolans arbete med utveckling och lärande						85		2019
Analys Resultatet hämtas från brukarundersökningen för förskola och redovisas i T 2 då brukarundersökningen ännu inte redovisats för stadsdelarna. Indikatorn är ny för året varför det inte finns något tidigare jämförande resultat.								
● ♀ Andel föräldrar som är nöjda med förskolans samverkan med hemmet						85		2019
Analys Resultatet hämtas från brukarundersökningen för förskola och redovisas i T 2 då brukarundersökningen ännu inte redovisats för stadsdelarna. Indikatorn är ny för året varför det inte finns något tidigare jämförande resultat.								
● ♀ Andel vårdnadshavare som upplever att deras barn använder digitala verktyg i sitt lärande						65		2019
Analys Resultatet hämtas från brukarundersökningen för förskola och redovisas i T 2 då brukarundersökningen ännu inte redovisats för stadsdelarna. Indikatorn är ny för året varför det inte finns något tidigare jämförande resultat.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶ Förskoleavdelningen ska erbjuda barnskötare med äldre utbildning särskild kompetensutveckling.	2019-01-31	2019-12-31	
Analys En påbyggnadsutbildning för barnskötare med äldre utbildning planeras i samverkan med Midsommarkransens gymnasium. Utbildningen startar i oktober och har ett extra fokus på den nya läroplanen. ca. 25 barnskötare är anmälda till utbildningen.			
▶ Förskoleavdelningen ska i samverkan med avdelningen för samhällsplanering årligen genomföra en kartläggning för att identifiera och prioritera upprustningsbehov av förskolornas gårdar.	2019-01-01	2020-12-31	
Analys Kartläggningen pågår.			
▶ Förskoleavdelningen ska inleda ett långsiktigt arbete med implementering av den reviderade läroplanen	2019-01-01	2020-12-31	
Analys Samtliga medarbetare inom förskolan kommer att erbjudas en föreläsning om förskolans nya läroplan. Ett utbildningsmaterial kommer att utformas som ska användas för diskussion och reflektion i arbetslagen i anslutning till föreläsningen. 20 förskolechefer och biträdande förskolechefer deltar i en fortbildning om undervisning i förskolan som erbjuds av staden i samverkan med Uppsala universitet.			
▶ Förskoleavdelningen ska kartlägga och identifiera behovet av ledarskapsutveckling hos förskollärare och chefer.	2019-01-01	2020-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Analys			
Arbetet inleds under hösten 2019. Generellt kan säga att den fortbildning som genomförs kopplat till förskolans nya läroplan även har fokus på förskollärares ledarskap.			
Förskoleavdelningen ska samverka med avdelningen för samhällsplanering i syfte att effektivisera planeringen för lokalförsörjning.	2019-01-31	2020-12-31	
Analys			
Arbetet har inlets. Rutiner och arbetssätt planeras vara klara att implementeras under våren 2019.			
Förskoleavdelningen ska uppmuntra och möjliggöra för medarbetare att fortbilda sig till förskollärare respektive barnskötare genom de utbildningar som erbjuds i stadens regi.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			
Cirka 40 barnskötare vidareutbildar sig till förskollärare genom den utbildning som staden erbjuder. För att så många medarbetare som möjligt ska ges möjlighet till grundutbildning till barnskötare erbjuder förvaltningen även en egen grundutbildning till barnskötare i samarbete med Midsommarkransens gymnasium. Utbildningen är densamma som den staden erbjuder. Utbildningen startar under hösten 2019. Hittills är ett tjugotal medarbetare anmälda.			
Förskoleavdelningen ska utforma en långsiktig kompetensförsörjningsplan.	2019-01-31	2019-12-31	
Analys			
Förskoleavdelningen har inlett arbetet som omfattar att utveckla strukturerna för att ta emot förskollärarstudenter och barnskötarelever, att utforma strukturer för mentorskap för nyexaminerade förskollärare, erbjuda goda utbildningsmöjligheter samt introduktion av nya medarbetare inom verksamheterna.			
Förskoleavdelningen ska utforma gemensamma arbetssätt och rutiner för arbetet med stadens riktlinjer för barnsäkerhet.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			
Arbetet har inlets. Revidering av arbetssätt och rutiner för att hantera akuta situationer, barnkonsekvensanalyser samt arbetet med aktiva åtgärder mot diskriminering och kränkande behandling.			
Förskoleavdelningen ska utveckla arbetssätt för att fördjupa medarbetarnas kunskaper om pedagogisk dokumentation och bakomliggande teoretiska perspektiv.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			
Förskolan nya läroplan ger tydliga riktlinjer för hur verksamheten ska följas upp, utvärderas och utvecklas. För att stärka och utveckla medarbetarnas kompetens inom området kommer ett reflektionsmaterial att utformas för att användas i anslutning till föreläsningar om den nya läroplanen. Ytterligare föreläsningar kommer att planeras och erbjudas för att stärka den teoretiska förankringen i arbetet med att utveckla den pedagogiska dokumentationen.			
Förskolorna ska utveckla arbetet med att stärka medarbetarnas digitala kompetens och kunskap om digitalt lärande.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			
Skolplattformens införande innebär ett stort fokus på digital kompetens för verksamheterna. Samtliga medarbetare har fått eller kommer att få utbildning i skolplattformens FNS, frånvaro- och närvarosystem. Förskoleenheterna arbetar utifrån egna behov och förutsättningar med kompetensutveckling genom exempelvis lokala nätverk, workshops och föreläsningar. Det kollegiala lärandet är ett genomgående inslag i utbildningen. Förskoleavdelningen driver ett övergripande digitaliseringsnätverk i syfte att identifiera gemensamma utvecklings- och utbildningsbehov.			
Förskolorna ska utveckla sina arbetssätt i syfte att stärka medarbetarnas bedömningskompetens i den webbaserade kvalitetsindikatorn.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			
Samtliga enheter arbetar på olika sätt för att följa upp och utveckla arbetet med WKI. Samtliga enheter gör sin självskattning under maj månad. Skriftlig återkoppling från förskolechef till varje arbetslag, reflektion i olika kvalitetsforum och workshops är exempel på hur enheterna kontinuerligt arbetar för att stärka medarbetarnas kompetens om verktyget.			
Förskolorna ska utveckla sina verksamheter med stöd av skolverkets verktyg för språk, matematik, naturvetenskap och digitalitet	2019-01-31	2019-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Analys <p>Förskoleenheterna arbetar med de olika områdena. Då den nya indelningen av resultatenheter startade 1 januari har förskolorna kommit olika långt i arbetet med skolverkets moduler. Flera enheter har arbetat med modulerna och avvaktar fortsatt arbete med verktyget under implementeringen av skolplattformen.</p> <p>För att stärka och utveckla arbetet med språk-, läs- och skrivutveckling kommer en representant från varje förskoleenhet delta i en utbildning som anordnas av skolverket, Nationellt centrum för språk-, läs- och skrivutveckling, NCS. Utbildningen startar i augusti 2019 och pågår fram till maj 2020.</p>			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas under året då underliggande nämndmål bedöms uppfyllas och målvärdet för 14 av de 16 indikatorerna bedöms uppfyllas helt samt 2 uppfylls delvis.

Socialtjänst

Barn och unga

Tongivande för 2019 är uppdragen att nå ökad samordning med skola, polis och Region Stockholm. Dessa aktiviteter planeras, samordnas och följs upp av avdelningschef på övergripande nivå. Samverkan sker i SAMBA-gruppen med polisen, elevhälsa, fältassistenter, fritidsgårdarna, kuratorer från ungdomsmottagningen och församlingarna. Arbeta med skolan rörande barn med omfattande frånvaro pågår i samverkan med grundskolechefen.

Socialtjänsten och förskolan ser över det interna samarbetet rörande barn som befaras fara illa.

Barn- och ungdomsenheten genomför en rad aktiviteter kopplade till såväl att öka brukarnas delaktighet som att säkerställa kvalitén i myndighetsarbetet kring unga lagöverträdare och våldsutsatta barn. Enheten har under året särskilt fokuserat på aktiviteter som syftar till att öka barns delaktighet genom att testa modeller för feedback via appar och på iPads. En plan för att testa ORS/SRS i öppenvården och Viewpoint i familjevården har påbörjats.

Under föregående år infördes ett arbetssätt med månatliga ledningsrapporter där utvecklingen kan följas för väsentliga värden för ekonomi verksamhet och personal. Enheten har under föregående år haft en positiv trend utifrån målen för samtliga områden och uppföljningen vid den första tertialen visar inte på några större avvikelser från prognos.

Familjerätt

Under de senaste tre åren har en tydlig trend varit i att de frivilliga samarbetsamtalen har ökat varpå utredningsuppdragen har minskat. Under årets första tre månader visar statistiken ett tydligt trendbrott. Antalet frivilliga samarbetsamtal har minskat från 125 till 80 och utredningsuppdragen har ökat från 9 till 20. Av denna anledning kommer barngruppsverksamheten som startats upp under våren inte att kunna erbjudas under resterande del av 2019. Familjerättssekreterarna behöver lägga fullt fokus på den lagstyrda

verksamheten och arbeta för att vända trenden så att huvuddelen av arbetet läggs på de frivilliga samarbetsamtalen vilket tidigare har haft god effekt vad gäller ett relativt lågt inflöde av uppdrag om vårdnadsutredningar.

Enheten Familjerätten sydväst deltar i stadens kvalitetsutmärkelse.

Vuxna missbrukare

De vuxna missbrukare som söker insatser hos förvaltningen har ofta komplexa behov på grund av samsjuklighet och många är också hemlösa. Detta ställer stora krav flexibilitet i kombination med struktur i utredning och insatser. Samverkan är nödvändig med Region Stockholm och en lång rad myndigheter. Utrednings- och förändringsprocessen tar ofta lång tid. Situationen för klienterna förändras ständigt och bristen på förutsägbarhet och uthållighet hos klienten komplicerar arbetet. Stadens vårdgaranti hålls genom att ett första besök erbjuds inom tre dagar, ibland redan samma dag som första kontakten sker. ASI används som utredningsinstrument och för uppföljning. Förvaltningen förfogar över ett brett utbud av insatser i egen regi. Nya klienter erbjuds fem icke biståndsbedömda samtal. Hemlösa missbrukare erbjuds placering i stödboenden och målet är alltid att den enskilde ska kunna komma vidare i mer självständiga boendeformer. Detta möjliggörs genom tillgång till lägenheter på referensboendet Bjällran (tidigare Valet), genom träningslägenheter i kombination med individuellt utformat boendestöd, case manager och försökslägenheter. Utvecklingsarbete kring uppsökande arbete pågår och nya arbetssätt för boendestöd prövas.

Socialpsykiatri

Brukarna inom socialpsykiatri erbjuds tillgänglig och rättssäker biståndsbedömning och trygga insatser av god kvalitet. Utvecklingen inom området under 2019 rör ökad delaktighet, möjlighet att närma sig arbetsmarknaden och utveckling och anpassning av verksamheten mot de krav som nya regler kring utskrivning från slutenvård. Metoderna MI och det lågaffektiva förhållningssättet är arbetssätt som stärker den enskildes möjlighet till kontroll och delaktighet i sitt eget liv.

Förvaltningens verksamheter medverkar i ett pilotprojekt för att införa metoden kollegial observation inom socialpsykiatri. Metoden har under 2017 införts inom funktionshinderområdet. Metoden innebär att medarbetare, efter utbildning, observerar kvalitet i mötet mellan personal och brukare på en annan verksamhet än där man själv arbetar. Det man främst observerar är bemötande, integritet, självbestämmande och delaktighet. Det som observerats ska sedan återföras muntligt och skriftligt till verksamhet och chef.

Kompetensutvecklingsinsatsen medför stora möjligheter för medarbetare inom verksamheterna att delta i utbildningar vilket medför en ökad kvalitet i verksamheten.

Delaktighetsprojektet fortgår enligt plan under hela 2019. Metoden grafisk facilitering används på brukarråden. Målet med metoden är att underlätta kommunikation och skapa minnesbilder vad man pratat om. Två brukarråd har genomförts hittills i år och en ökning av antalet deltagare har märkts.

Stöd- och aktivitetsenheten har från den 1 april 2019 blivit en ren utförarenhet inom det socialpsykiatriska området. Syftet med detta är att genom ett tydligt verksamhetsfokus och genom förbättrade förutsättningar för ledning och styrning kunna utveckla verksamheter att bättre motsvara brukarnas behov nu och i framtiden.

Hemlöshet

Hemlöshet är alltså en stor utmaning. Genom att samla verksamhet riktad till vuxna missbrukare och arbetet med ekonomiskt bistånd och det vräkningsförebyggande arbetet på en och samma enhet bedömer förvaltningen att förutsättningarna för att motverka hemlöshet ökar. Den samlade organisationen medger ett bättre nyttjande av gemensamma resurser som uppsökare, bolots och boskola samt ökade möjligheter till metodutveckling.

Våld i nära relationer

Relationsvåldscentrum Sydväst (RVC) skapades 1 september 2018. RVC är ett samarbete mellan stadsdelarna Skärholmen, Hägersten-Liljeholmen och Älvsjö. RVC Sydväst är ett av fyra Relationsvåldscentrum i Stockholms stad. RVC utreder samt erbjuder stöd och behandling till våldsutsatta och våldsutövande personer gällande våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. RVC vänder sig till personer över 18 år boende i stadsdelarna Skärholmen, Hägersten- Liljeholmen och Älvsjö. Från Hägersten- Liljeholmen har registrerats 138 ärenden, av dessa är 121 kvinnor och 17 män. Varje vecka inkommer remitteringar från interna och externa aktörer men medborgare själva tar kontakt med verksamheten via telefon dagligen. RVC jourtelefon är bemannad under kontorstid. Våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck är en mycket aktuell samhällsfråga vilket säkert bidrar till att våra medborgare blir mer benägna att söka hjälp. Det har också bedrivits kampanjer i staden som haft fokus mot frågan och vart man kan vända sig för att få hjälp. Dessa faktorer sammanfaller och samverkar på ett sätt som tycks leda till att fler och fler tar kontakt.

De individer som aktualiseras och/eller ansöker om stöd utifrån våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck ges ett professionellt och utvecklat stöd som syftar till att skapa ett skydd för individen och ge förutsättningar för att hen ska leva ett självständigt liv fritt från hot och våld. Det finns utmaningar utifrån ökande ärendeinflöde, nya målgrupper tillsammans med en ökad komplexitet i ärenden där det ställer fortsatt höga krav på kunskap, rättssäkerhet och bemötande. Verksamheten använder evidensbaserade metoder.

RVC Sydväst har varit i kontakt med fler kvinnor än män sedan verksamhetens uppstart. Anledningen till detta är att det är fler våldsutsatta kvinnor som varit hjälpsökande. Ett kontinuerligt samarbete med polisen kommer också bidra till att verksamheten kan nå fler män.

En gruppbehandling för personer som utsatts för våld i nära relationer har startats upp under mars månad 2019. Arbetet med att starta gruppbehandling för personer som utövade våld i nära relation fortgår.

Samhällsvägledning för nyanlända

Inom förvaltningen arbetar sedan sommaren 2018 två samhällsvägledare med målgruppen nyanlända i stadsdelsområdet. Verksamheten innehåller individuell vägledning som öppen mottagning på de boenden som finns i stadsdelsområdet, öppen mottagning på Midsommargården vid Telefonplan och öppna informationsmöten med olika tema. Till verksamheten är projektet Föreningsguider i Hägersten-Liljeholmen knutet. Projektet arbetar i samverkan med föreningar, församlingar och SHIS och har två föreningsguider anställda på deltid. Beskriv avsikten med insatsen utifrån ovan nämnda hinder.

Syftet är att de nyanlända ska få kännedom om stadens, stadsdelsförvaltningens och civilsamhällets utbud av insatser och aktiviteter som på olika sätt stärker den nyanländes etablering i samhället samt motverkar isolering och ohälsa. Nyanlända ska bjudas in till de arenor för möten med andra etablerande innevånare som föreningarna i stadsdelsområdet utgör. Stadsdelsområdets etablerde befolkning utgör en kraftfull resurs för de nyanlända. I mötet skapas nätverk som är betydelsefulla för en lång rad livsområden; språkinläring, kontakter som kan leda till arbete och bostad, stöd i föräldraskap, meningsfull fritid, kunskap om och delaktighet i samhällslivet. Syftet är även att skapa och implementera en strukturerad och varaktig samverkan mellan stadsdelsförvaltningen och civilsamhället, föreningslivet i synnerhet rörande arbetet med nyanlända. Ett mål är att skapa former för informationsutbyte om utbud och aktiviteter i stadsdelsområdet så att dessa blir kända och tillgänglig för de nyanlända på ett sätt som är hållbart över tid. De framgångsrika metoder och fungerade strukturer som byggs upp inom ramen för projektet bör kunna stå modell för utveckling av verksamhet inom andra stadsdelsförvaltningar inom Stockholms stad och inom andra kommuner i länet.

Omsorg om personer med funktionsnedsättning

Personer med funktionsnedsättning ges tillgänglig och rättssäker handläggning som syftar till att likställigheten i staden upprätthålls. Förvaltningen driver verksamheter i egen regi med hög kvalitet som tillgodoser ett brett spektra av behov och intressen. Grunden för utvecklingen av verksamheterna är stärkt egenmakt för den enskilde brukaren. För att stärka egenmakten används digitala hjälpmedel, det lågaffektiva förhållningssättet och de dagliga verksamheterna arbetar för att ge de brukare som kan en möjlighet att närma sig arbetsmarknaden. Kvaliteten i bemötandet säkras genom välutbildade och engagerade medarbetare. Metoden kvalitetsobservationer implementeras. Brukarna ges möjlighet att delta i stadens kulturella utbud och hälsofrämjande aktiviteter erbjuds.

Barnrättsperspektivet

De myndighetsutövande enheterna inom socialtjänsten implementerar barnrättsperspektivet utifrån en implementeringsplan som tillskapats under årets första månader. Arbetet stöds av en barnrättssamordnare och förankras på enheterna av lokala barnombud. Enheternas medarbetare deltar i stadens utbud av utbildningar och konferenser och i det dagliga arbetet med bedömningar och beslut uppmärksammas barns situation och rättigheter. Utmaningarna med att implementera barnrättsperspektivet ser olika ut i olika inom olika verksamheter men viktiga komponenter är samtalet med barn och barnkonsekvensanalyser.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och unga som bedöms ha skyddsbehov som har kunnat placeras under trygga förhållanden	100	100 %	100 %		100	100 %	100 %	Tertial 1 2019
Analys								
Under första tertialen 2019 har åtta placeringar/omplaceringar av barn och unga gjorts på enheten. Samtliga barn och unga som har bedömts ha ett skyddsbehov har placerats under trygga förhållanden enligt SoL eller LVU i jourhem, förstärkta jourhem, HVB och LSS-boende. Placeringarna följs upp regelbundet för att försäkra barnen och de ungas trygghet.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats.	84,3 %	83,1 %	85,2 %		84 %	84 %	84 %	Tertial 1 2019
Analys Resultatet har åter sjunkit till de nivåer som rådde under första delen av 2018. Förändringen kan inte ges någon förklaring utifrån förändring i målgrupper eller metoder. Fortfarande kvarstår skillnaden mellan pojkar och flickor som inte bedöms vara en omotiverad könsskillnad utifrån de problembilder pojkar uppvisar och som skiljer sig från flickorna som blir föremål för utredning och insatser.								
Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering				91 %	92	92 %	Öka	2019
Analys Under 2019 genomförs brukarundersökningarna för dagliga verksamheter och boenden digitalt vilket framförallt innebär att brukaren själv besvarar enkäten utan inblandning från anhöriga eller god man. Utifrån det förändrade tillvägagångssättet är det svårt att göra en prognos för utfallet..								
Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering				93 %		94 %	Öka	2019
Analys Årsmålet bedöms kunna uppnås.								
Andel enskilda som klarar mer på egen hand inom socialpsykiatri				30,25	25	25 %	25 %	2019
Analys Årsmålet bedöms kunna uppfyllas.								
Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	55,6 %	60,3 %	38,9 %	46,2 %	42 %	42 %	42 %	Tertial 1 2019
Analys Utfallet är en kraftig förbättring både för män och kvinnor i förhållande till tidigare mätillfällen. Fortfarande är utfallet för män bättre än för kvinnor. Detta kan vara resultatet av att flera av de kvinnor som aktualiserats har ett mycket omfattande missbruk och svår psykisk ohälsa. Socialtjänsten ansvarar inte för den psykiatriska vården och samverkan med psykiatri fungerar inte optimalt. Detta kan ha medverkat till att kvinnorna avslutats utan att planeringen har kunnat följas.								
Andel meddelanden om avhysning som inkommit till förvaltningen från Kronofogdemyndigheten som kunnat avvärjas	41,67 %				75 %	75 %	tas fram av nämnd	Tertial 1 2019
Analys Det vräkningsförebyggande arbetet har samlats på en enhet från mars 2019. Detta bör medverka till att arbetsmetoderna utvecklas och fler avhysningar kan förhindras.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				91 %		90 %	90 %	2019
Analys Under 2019 genomförs brukarundersökningarna för dagliga verksamheter och boenden digitalt vilket framförallt innebär att brukaren själv besvarar enkäten utan inblandning från anhöriga eller god man. Utifrån det förändrade tillvägagångssättet är det svårt att göra en prognos för utfallet.								
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				78 %		78 %	78 %	2019
Analys Under 2019 genomförs brukarundersökningarna för dagliga verksamheter och boenden digitalt vilket framförallt innebär att brukaren själv besvarar enkäten utan inblandning från anhöriga eller god man. Utifrån det förändrade tillvägagångssättet är det svårt att göra en prognos för utfallet.								
  Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes				83 %		80 %	80 %	2019
Analys Årsmålet bedöms kunna uppnås.								
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten skattar sin hälsa som god							-	2019
Analys Nästa Stockholmsenkät genomförs år 2020 varför inget årsmål fastställdes i samband med verksamhetsplan 2019 och därför lämnas heller ingen prognos för helåret.								
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol				56 %			-	2019
Analys Andel elever i åk 9 som dricker alkohol mäts i Stockholmsenkät vartannat år. Ingen mätning görs 2019. Det finns anledning att tro att resultaten inte förändrats. Stadsdelen nådde inte upp till KF:s årsmål men det är en positiv förändring vad gäller nyttjande av alkohol övertid. Användandet har minskat.								
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika				84 %			-	2019
Analys Ingen mätning sker under 2019 men prognosen är att läget inte förändrats från 2018.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak				94 %			-	2019
Analys Uppfylls helt Ingen mätning sker under 2019 men prognosen är att läget inte förändrats från 2018.								
Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte blivit utsatta för hot och våld							-	2019
Analys Nästa Stockholmsenkät genomförs år 2020 varför inget årsmål fastställdes i samband med verksamhetsplan 2019 och därför lämnas heller ingen prognos för helåret.								
Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte burit vapen							-	2019
Analys Nästa Stockholmsenkät genomförs år 2020 varför inget årsmål fastställdes i samband med verksamhetsplan 2019 och därför lämnas heller ingen prognos för helåret.								
Antal vräkningar som berör barn	0	0	0	0	0	0	tas fram av nämnd	Tertial 1 av 2019
Analys Inga vräkningar av familjer med underåriga barn har förekommit.								
Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				88 %		92 %	92 %	2019
Analys Under 2019 genomförs brukarundersökningarna för dagliga verksamheter och boenden digitalt vilket framförallt innebär att brukaren själv besvarar enkäten utan inblandning från anhöriga eller god man. Utifrån det förändrade tillvägagångssättet är det svårt att göra en prognos för utfallet.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna fortsätta att utveckla stödet till elever med funktionsnedsättning som går ut ungdomsgymnasiet och gymnasieskolan.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Nämndens verksamheter medverkar i stadens utveckling genom att använda de vägar som står till buds för målgruppen bla genom att erbjuda daglig verksamhet med inriktning om arbete och arbetsmarknad och genom kontakt med IWork. Diskussioner kring denna utvecklingsfråga har skett vid socialförvaltningens chefsnätverk inom funktionshinderområdet.			
Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ansvara för att barnskötare, socialsekreterare och medarbetare inom äldreomsorgen erbjuds vidareutbildning och kompetensutveckling.	2019-01-01	2019-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Analys			
Avdelningen för social omsorg erbjuder medarbetare utbildningsinsatser som finansieras genom kompetensutvecklingsansatsningen och kommer att använda projektet Spångens möjligheter.			
  Socialnämnden ska i samarbete med idrottsnämnden, stadsdelsnämnderna och civilsamhällets aktörer utveckla hälsofrämjande insatser för personer med funktionsnedsättningar.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			
Nämndens verksamheter har hälsofrämjande aktiviteter i verksamheterna och medverkar i utvecklingen av hälsofrämjande insatser men tyvärr har det visat sig finnas strukturella problem i rörande färdtjänst och turbundna resor som minskar möjligheterna för den enskilde brukaren att delta.			
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna följa upp konsekvenser av nya utskrivningsregler för brukare som kommer från slutenvård.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			
Barn- och ungdomsenheten			
På barn-och ungdomsenheten har det inkommit ca 5 ärenden enligt LUS. Informationen har kommit om att barnet eller den unge är utskriven varpå mottagningsenheten har kontaktat vårdnadshavare som då berättat att barnet den unge redan är hemma.			
Beställarenheten funktionsnedsättning			
Enheten samlar information varje månad kring varje brukare som skrivs ut från slutenvård för att följa upp konsekvenser av de nya utskrivningsreglerna.			
Vuxenenheten			
Vuxenenheten har utarbetat interna rutiner för att följa upp de nya utskrivningsreglerna från slutenvården enligt LUS. Enhetens mottagningsfunktion bevakar, tar emot och kvitterar de inskrivningsmeddelanden som kommer via fax. Vid kallelse till SIP-möten medverkar alltid en socialsekreterare från enheten. Enhetschefen representerar, som en av tre enhetschefer, staden vid återkommande dialogmöten med hälso- och sjukvårdsförvaltningen i syfte att följa upp beroendevården och LUS.			
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna göra en översyn av gällande riktlinjer med inriktning att alla stadsdelsnämnder ska inrätta lokala operativa samverkansforum för samverkan mellan skola, socialtjänst och polis.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			
Samverkan sker i SAMBA-gruppen med polisen, elevhälsa, fältassistenter, fritidsgårdarna, kuratorer från ungdomsmottagningen och församlingarna			
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med landstinget utveckla en stadsövergripande handlingsplan för att förebygga självmord.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			
Förvaltningen har inte kallats till något samarbete rörande detta.			
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda en komplettering av stadens relationsvårdcentrums verksamhet så att den även inkluderar stöd till barn som upplevt våld.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			
Socialnämnden arbetar med detta i samarbete med stadsdelsnämnderna.			
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda om det är möjligt att utveckla boendestöd inom missbruksområdet.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			
Boendestödet inom Vuxenenheten är, redan i dagsläget, väl utvecklat och kan erbjudas och genomföras av såväl behandlingsassistenter som case managers. Socialnämnden har, i samarbete med chefsnätverken för missbruk och socialpsykiatri, påbörjat en inventering av hur utbildningsbehoven ser ut och de olika chefsnätverken har fått inkomma med synpunkter.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda vilka möjligheter det finns och vilka insatser som skulle krävas, i fall av våld i nära relationer, att se till att det är den våldsutsatta parten och inte våldsutövaren som bor kvar i det gemensamma boendet.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys På RVC hålls motiverande samtal med våldsutövaren om möjligheten att flytta ut från bostaden så att den våldsutsatta och barn kan bo kvar. Det händer även att den våldsutövande personen placeras så att den våldsutsatta kan bo kvar.			
  Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn av riktlinjerna för hur socialtjänsten agerar när ett barn eller en ungdom stängs av från skolan med sikte på snabbare insatser.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Arbete pågår enligt plan.			
  Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn avseende stadens ungdomsmottagningar gällande bland annat organisation och huvudmannaskap.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna att införa kompetenshöjande insatser om könsstympning genom att införa en särskild utbildning som riktas till personal inom skola, vård och socialtjänst.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Förvaltningen har inte kallats till samarbetet rörande detta.			
  Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetssätt för att säkerställa att allvarssamtal med ungdomar och deras föräldrar samt polis ska hållas inom 48 timmar efter det att det kom socialtjänsten till kännedom att den unge för första gången begått eller misstänks ha begått brott.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Arbetet med att ta fram en rutin för detta pågår inom barn- och ungdomsenhetens mottagningsgrupp. Utvecklingsledare har en dialog kring arbetssättet med kommunpoliserna i området är på inbokade samverkansmöten under våren.			

Nämndmål:

Invånarna i stadsdelsområdet lever ett självständigt liv utifrån sina förutsättningar

 Uppfylls helt

Beskrivning

Arbetssätt som ska leda till att målet uppnås inom individ- och familjeomsorgen:

- Likställighet och rättssäkerhet
- Förebyggande insatser
- Tidiga insatser
- Evidensbaserade metoder
- Barnrättsperspektivet
- Trygga en stabil skolgång
- Bryta omfattande skolfrånvaro
- Allvarssamtal inom 48 timmar med förstagångsförbrytare under 18 år dit polis, socialtjänst, föräldrar och den unge själv kallas

- Motverka psykisk ohälsa bland barn och unga i särskilt utsatta grupper
- Uppsökande arbete riktat mot vuxna missbrukare
- Samverkan med skola, förskola, fritidsverksamhet, elevhälsa, förebyggande och uppsökande verksamhet, polis, m.fl.
- Förebygga hedersrelaterat våld och förtryck
- Utveckla insatser för barn i våldsbejakande extremistiska miljöer och förebygga radikaliserings till våldsbejakande extremism
- Stöd till våldsutsatta och våldsutövare i nära relationer
- Förebyggande arbete mot spelmissbruk
- Tillgänglig budget- och skuldrådgivning
- Förebygga vräkningar
- Stöd till barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden
- Intensiva insatser vid utskrivning från slutenvård
- Peer Support
- Arbetslivsinriktade insatser för personer med psykiska och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar
- Långsiktigt stöd till medarbetare som utsatts för hot eller våld i sin myndighetsutövning

Arbetsätt som ska leda till att målet uppnås inom verksamheter som ger stöd och service till personer med funktionsnedsättning:

- Sysselsättning, ett arbete att gå till eller studera.
- Ledsagning och personlig assistans ska vara flexibla insatser.
- Internt och externt samarbete för att säkerställa att likställighet och samordning fungerar
- Brukarperspektiv och barns delaktighet i handläggningen
- Öka den enskildes inflytande
- Motverka att det förekommer våld
- Säkerställa kompetenser för att förebygga, uppmärksamma och motverka målgruppens utsatthet för våld av närstående och ge anpassat stöd och skydd till de som är i behov av det
- Heminstruktörer för synskadade och hörselskadade
- Samarbeta med organisationer och föreningar som arbetar med funktionsnedsättnings- och tillgänglighetsfrågor
- Anpassa socialtjänstens handläggning, insatser och skyddsåtgärder så att alla, oavsett funktionsförmåga, kan tillgodogöra sig hjälpen
- Rekryteringen av uppdragstagare sker utifrån individens behov och att den enskilde ges möjlighet att tidigt kunna påverka vem som blir utsedd.

Förväntat resultat

Invånarna i stadsdelsområdet utvecklas utifrån sina förutsättningar, känner sig trygga och har en bra livskvalitet. Socialtjänsten uppmärksammar alla barn och vuxna som kan behöva stöd och erbjuder en modern, rättssäker och evidensbaserad socialtjänst i ett tidigt skede. Alla barn i stadsdelsområdet har goda uppväxtvillkor och inget barn behöver uppleva våld eller förtryck. Barn och unga som riskerar att utvecklas ogynnsamt får det skydd och stöd som de behöver.

Personer med psykisk funktionsnedsättning får stöd att utifrån sina förutsättningar, delta i samhällets gemenskap och har ett arbete att gå till.

Vuxna och barn som är eller har varit utsatta för våld av närstående ges goda förutsättningar att kunna ta sig ur sådana relationer. Stödet till den enskilde vid övergrepp i rättssak gör att rättsprocessen obehindrat kan gå vidare.

Personer som får stöd och service utifrån funktionsnedsättning tillförsäkras integritet, självbestämmande och möjlighet att kunna delta på lika villkor i samhällets gemenskap. Insatserna är lättillgängliga och individuellt utformade. Biståndshandläggningen är rättssäker och likställig.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel nyanlända kvinnor och män som får ett personligt erbjudande om samhällsvägledning inom en månad från det att stadsdelsförvaltningen har fått underlag över inflyttade till stadsdelsområdet.						100 %		2019
Analys Under den första tertialen har 13 nyanlända bosatt sig i stadsdelsområdet; 12 män och en kvinna. Samtliga har fått ett personligt meddelande om samhällsvägledning inom en månad.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Beställarenheten för funktionsnedsättning och socialpsykiatriska stödenheten ska undersöka metoder för trygg hemgång vid utskrivning från psykiatrisk slutenvård. Exempel på detta kan vara intensivt boendestöd under en period, eventuell i en särskild lägenhet och därefter långsiktig planering för den enskilde individen.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Det interna projektet om tryggt mottagande kommer formellt att starta 1/6 men arbetet med projektet har haft ett uppstartsmöte och arbete med en förstudie har inletts.			
 Beställarenheten för funktionsnedsättning ska i samverkan med teamet för Arbetsmarknadsåtgärder och socialpsykiatrins sysselsättning- och träfflokaler kartlägga olika vägar till arbete för målgruppen. Målet är att kunna göra individuella handlingsplaner för enskilda brukare.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Beställarenheten har inletts arbetet med att upprätta handlingsplaner i enskilda ärenden genom möten med företrädare för sysselsättningsverksamheten och inbokade möten med arbetskonsulent inom stadsdelsförvaltningen arbetsmarknadsåtgärder.			

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶	Förvaltningen kommer under perioden att se över och utveckla uppsökande arbete för vuxna missbrukare.	2019-01-01	2019-12-31	
	Analys Inom ramen för den nya organisationen (missbruk, ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsåtgärder) som trädde i kraft 1 mars 2019 ska enheten, under året se över och utveckla det uppsökande arbetet riktat till vuxna med missbruk samt personer inom ekonomiskt bistånd.			
▶	Förvaltningen ska införa insatsen social insatsgrupp och i den mån det är lämpligt undersöka möjligheterna till att köpa insatsen från annan stadsdelsförvaltning.	2019-01-01	2019-12-31	
	Analys Vuxenenheten har inte det klientunderlag (hittills under året ingen person) som krävs för att införa insatsen social insatsgrupp. Kontakt har tagits med Skärholmens sdf angående möjligheten att, om behov skulle uppkomma, kunna köpa insatsen därifrån.			
▶	Förvaltningen ska samla allt uppsökande arbete riktat till personer som riskerar att förlora sin bostad på enheten för ekonomiskt bistånd och där utveckla arbetssätt som utgår ifrån en mer klientcentrerad arbetsform.	2019-01-01	2019-12-31	
	Analys I samband med den genomförda omorganisationen den 1 mars 2019 har tjänsterna i det vråkningsförebyggande uppsökande teamet organiserats under mottagningsgruppen för ekonomiskt bistånd. En av medarbetarna från Vuxenenheten kommer fr.o.m. 1 juni att flytta över till teamet. Det nya teamet har i uppdrag att, under året, utveckla sina arbetssätt med klienten i fokus.			
▶	Förvaltningen ska under perioden inventera det befintliga förebyggande och uppsökande arbetet som pågår inom verksamheterna och säkerställa att resurser riktas mot de identifierade målgrupperna för att nå målen.	2019-01-01	2019-03-31	
	Analys Arbetet pågår enligt plan.			
▶	Förvaltningen ska under perioden stärka samarbete och samverkan med mellan skola, förskola, socialtjänst, fritidsverksamheter, föreningsliv, polis och det förebyggande och uppsökande sociala arbetet. Syfte är att samverkan ska vara effektiv, samordnad och målinriktad samt säkerställa att resurser riktas där behoven finns.	2019-01-01	2019-12-31	
	Analys Arbetet pågår enligt plan.			
▶	Förvaltningens dagliga verksamheter ska verka för att de brukare som kan och vill får ökade möjligheter till arbete eller studier. Verktygen för detta är samverkan med Jobbtorg, arbetsförmedling och näringsliv. Verksamheternas kontakter med det lokala näringslivet ska inventeras och möjligheterna till mer strukturerad och målinriktad samverkan ska undersökas.	2019-01-01	2019-12-31	
	Analys Arbetet pågår enligt plan.			
▶	Handläggningen av ekonomiskt bistånd ska anpassas så att alla kan förstå och medverka.	2019-01-01	2019-12-31	
	Analys Utvecklingsarbetet har inte påbörjats än då organisatoriska frågor i samband med att enheten för ekonomiskt bistånd slogs samman med vuxenenheten har prioriterats. Under första tertialen har en översyn av handläggningen av ekonomiskt bistånd påbörjats som ska ligga till grund underlag för utvecklingsarbetet. Förvaltningen kommer även att använda resultatet från brukarundersökningen och erfarenheter från beställarenheten för funktionsnedsättning som underlag. Under början av 2019 genomfördes en kartläggning på beställarenheten av hur många klienter som hade beviljats boendestöd för att få hjälp att ansöka om ekonomiskt bistånd. Totalt handlar det om 33 klienter där en del av tiden är avsedd för detta ändamål. Kostnaden för denna insats uppgår till cirka 19 500 kr per månad.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Se över och modernisera träfflokalsverksamheten	2019-01-01	2019-06-30	
Analys Arbetet pågår enligt plan. Översynen görs varsamt med hänsyn till brukarnas behov. Det finns en plan för brukardelaktighet som omfattar intervjuer och möten både med de deltagare som finns i verksamheterna nu och de som inte har behov men inte nått fram samt samverkan med brukarrådet. Målet är ett långsiktigt och omsorgsfullt förändringsarbete.			
Stadsdelsförvaltningen ska i samverkan med brukarorganisationer inom funktionshinderområdet erbjuda en utbildning som riktare sig till personer med funktionsnedsättning rörande våld i nära relationer.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Arbetet pågår enligt plan.			
Stadsdelsförvaltningen ska utveckla arbetssätt för att nå nyanlända kvinnor och män (egenbosatta, anhöriga och kommunanvisade) med erbjudande om samhällsvägledning.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Arbetet pågår enligt plan.			
Stadsdelsförvaltningen ska, inom ramen för samhällsvägledning för nyanlända, utveckla arbetssätt och aktivt vägleda de nyanlända i bostadsfrågor.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Samhällsvägledarna arbetar med information i bostadsfrågor bland annat genom att erbjuda informationsmöten rörande bostadsfrågor tillsammans med bland annat bostadsförmedlingen.			
Utveckla och driva projektet Föreningsguider i samarbetet med Föreningen Midsommargården, Svenska kyrkan, Röda Korset och SHIS. Projektet vänder sig till nyanlända kvinnor och män, flickor och pojkar avseende etableringsskapande aktiviteter.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Arbetet pågår enligt plan.			

Nämndmål:

Unga i Hägersten-Liljeholmen får stöd i sitt vuxenblivande utifrån sina behov och levnadsmönster

Uppfylls helt

Beskrivning

Ungdomsmottagningen, fältassistenter och öppen fritidsverksamhet ska arbeta förebyggande för att stärka skyddsfaktorer i ungas liv på både grupp- och individnivå.

Förväntat resultat

Den öppna fritidsverksamheten ska vara jämställd och jämlik så att alla känner sig välkomna i verksamheten. Unga deltar i planeringen av fritidsaktiviteter i hög utsträckning och upplever stor delaktighet. Besökarna i fritidsverksamheten är nöjda med verksamhetsutbudet och anser att det motsvarar deras behov. Ungdomar har god kännedom om fältassistenter, fritidsgårdarna och ungdomsmottagningen och vilken verksamhet de erbjuder. Den förebyggande verksamheten samarbetar med civilsamhället.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Den öppna fritidsverksamheten ska erbjuda fritidsaktiviteter riktad till unga med funktionsvariation både dagtid och kvällstid.	2019-01-01	2019-12-31	
 Fältassistenterna ska erbjuda skolprogrammen YOLO och RoS till grundskolorna i stadsdelsområdet.	2019-01-01	2019-12-31	
 Fältassistenterna ska stötta vuxna som vill nattvandra för att stärka tryggheten i stadsdelsområdet.	2019-01-01	2019-12-31	
 Stadsdelsförvaltningen ska under perioden inventera det befintliga förebyggande och uppsökande arbetet som pågår inom verksamheterna och säkerställa att resurser riktas mot de identifierade målgrupperna för att nå målen.	2019-01-01	2019-12-31	
 Stadsdelsförvaltningen ska under perioden stärka samarbete och samverkan med mellan skola, förskola, socialtjänst, fritidsverksamheter, föreningsliv, polis och det förebyggande och uppsökande sociala arbetet.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Arbetet pågår enligt plan.			
 Ungdomsmottagningen ska arbeta för att nå de målgrupper som vanligtvis inte deltar i verksamheten med särskilt fokus på att nå pojkar	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Pågår enligt plan			
 Ungdomsmottagningen ska erbjuda alla grundskolor i stadsdelsområdet verksamhetsbesök för klasser i årskurs åtta.	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

 Uppfylls helt

Analys

Äldreomsorgens insatser ska vara av hög kvalitet, ge trygghet och stärka den äldres förmåga att leva ett värdigt och självständigt liv.

Under 2019 har äldreomsorgen särskilt fokus på demensvården, stödet till anhöriga samt att säkerställa en likställig biståndsbedömning.

Viktiga utvecklingsområden är fortsatt mat och måltiden, utveckling av hemtjänsten, en meningsfull tillvaro på vård- och omsorgsboende samt fortsatt utveckling av mötesplatserna för ett brett utbud av olika aktiviteter, kulturupplevelser och social gemenskap. En angelägen fråga är boendeplaneringen för trygga och tillgängliga bostäder för äldre.

God mat och en trevlig måltid

Maten och måltiden har en stor betydelse för den äldres hälsa och välbefinnande samt påverkar också den äldres nöjdhet med verksamheten.

Äldreomsorgens dietist och enheternas måltidsombud/kostombud har en viktig roll i kvalitetsarbetet och att lyssna in och ta tillvara brukarnas synpunkter på maten och måltiden.

Kvalitetshöjande insatser pågår både i vardagen, genom olika evenemang, temaveckor och

föreläsningar kring kost och hälsa. Projekt pågår som leds av dietisten kring kost och nutrition för att förebygga undernäring. På Fruängsgården anordnas ”matveckor” under månad som avslutas med en matfestival där mat från olika länder serveras.

Äldreomsorgen har ansökt om medel från ”Matlyftet” för att starta ”soppluncher” på två mötesplatser i stadsdelsområdet. Syftet är att förebygga ofrivillig ensamhet med fokus på måltiden. Genom insatsen vill äldreomsorgen erbjuda äldre att äta tillsammans med andra och få en hälsosam lunch till självkostnadspris. Nya kontakter kan skapas vilket kan bidra till ökad gemenskap och minskad känsla av ensamhet och isolering.

Utveckling av hemtjänsten

Många äldre vill bo kvar hemma så länge som möjligt och själva bestämma över sin vardag.

Hemtjänstens kvalitetsarbete handlar om att möta och tillgodose det individuella behovet hos varje brukare. Kompetensutveckling av medarbetarna, de olika ombuden med särskild kompetens såsom kostombuden, demensombuden och palliativa ombuden samt kontaktmannen och genomförandeplanen är viktiga delar för att säkerställa och öka kvaliteten. Den individuella genomförandeplanen som utgår från rambeslut ger brukaren inflytande och möjlighet att påverka samt att säkerhetsställa de beviljade insatserna. Kontaktmannen gör genomförandeplanen i samverkan med brukaren och/eller anhöriga. Utvecklingsarbetet pågår kring innehållet gällande genomförandeplaner utifrån rambeställningarna.

Hemtjänsten arbetar också med att öka kontinuiteten genom att bemanningen planeras så att brukaren får hjälp av samma personal så långt som möjligt, vilket bidrar till att öka tryggheten.

Den specialiserade hemtjänstgruppen/demensgruppen är Silviahemscertifierad sedan 2018. Demensgruppens insatser bidrar till att den enskilde kan behålla sin personlighet, integritet, sitt självbestämmande och sina funktioner. Den personcentrerade omvårdnaden har stor betydelse för den demenssjukes livskvalitet och hälsa. Antalet demensombud har utökats och finns inom varje hemtjänstområde.

Utveckling av stödet till anhöriga

Anhöriga erbjuds att delta i anhöriggrupper samt anhörigsamtal, råd och stöd av anhörigkonsulent. Utifrån stadens program för stöd till anhöriga har äldreomsorgen utarbetat rutiner för anhörigstödet som ska utgöra basen för utvecklingsarbetet kring stödet till anhöriga samt vara till hjälp för anhörigkonsulenten och anhörigombuden i deras uppdrag. Arbetet har påbörjats under våren.

Vård- och omsorgsboende

På vård- och omsorgsboendena fortsätter kvalitetsarbetet med att erbjuda en meningsfull dag med aktiviteter och social gemenskap samt möjlighet till daglig utevistelse. Under sommaren anordnas kortare dagsutflykter för de boende.

Aktivitetsombud finns på boendena med särskilt uppdrag för att planera och genomföra olika aktiviteter. På Axelsbergs vård- och omsorgsboende har en Silviasyster anställts med uppdrag att samordna och utveckla arbetet med att skapa en meningsfull tillvaro för de boende.

Utveckling av teamarbetet med kontaktman, sjuksköterska, arbetsterapeut och sjukgymnast/fysioterapeut fortgår. Kvalitetsarbetet har särskilt fokus på att den boende ska känna sig trygg vid inflyttning.

Välfärdsteknik i vården

Äldreomsorgen har investerat i välfärdsteknik som syftar till att öka kvaliteten, tryggheten och den äldres självständighet.

En idé är att ge äldre stöd och hjälp att använda digitala verktyg/surfplattor för att till exempel göra inköp av matvaror på nätet och därigenom bidra till ökad självständighet.

Rättssäker och likställig biståndsbedömning

Enheten fortsätter arbetet med att säkerställa rättssäkerheten och likställigheten i biståndsbedömningen. Ärendegenomgångar görs dagligen. Vidareutveckling sker av metoder och rutiner, uppföljning av fattade beslut samt en fördjupning av samverkan med utförare inom hemtjänsten.

Ett prioriterat utvecklingsområde är samverkan med primärvården och slutenvården, utifrån lagen om samverkan vid utskrivning från slutenvård och de nya rutinerna som tagits fram med Region Stockholm.

Insatsen ”Tryggt mottagande” fortsätter, där beställarenheten har ett team av undersköterskor som möter upp äldre i samband med att de kommer hem från sjukhus och där teamet dels ska arbeta med omvårdnaden av den äldre under en kortare period och dels koordinera insatserna runt den äldre. Enhetens undersköterskor arbetar sedan juni 2018 också mot Älvsjö stadsdelsförvaltning.

Beställarenheten har genomfört en kollegial aktgranskning av ramtidsbeställningarna för att följa upp att beställningarna görs enligt stadens rutiner och för att säkerställa likartade beställningar.

Strukturerade kvalitetsuppföljningar genomförs på individnivå såväl på boenden som inom hemtjänsten, utifrån stadsövergripande rutiner.

Den uppsökande verksamheten och informationen har fokus på de äldres boendesituation. Syftet är att nå ut med information till dem som kan behöva se över sitt boende och ge dem information om de möjligheter som finns att påverka sin boendesituation. En informationsfolder har tagits fram av staden som ska användas i informationsarbetet. Uppsökande arbete kommer att bedrivas tillsammans med stadsdelens aktivitetscenter. Representanter från beställarenheten kommer att delta vid lokala möten arrangerade av pensionärsorganisationer för att informera om äldreomsorgens insatser i staden.

Medarbetare, kompetens och kompetensutveckling

Målsättningen är att alla medarbetare ska erbjudas kontinuerlig kompetensutveckling utifrån sina behov och utifrån äldreomsorgens prioriterade områden såsom bemötande, demensvård, psykisk ohälsa, palliativ vård, anhörigstöd, samt ökade kunskaper i svenska. Det kan vara genom webbutbildningar, föreläsningar och kurser.

Kompetensutveckling och stöd till äldreomsorgens ombud ges genom utbildningsinsatser, möten och nätverksträffar för inspiration. Ombudens särskilda kompetens och engagemang har stor betydelse för verksamheternas kvalitets- och utvecklingsarbete. Det finns bland annat

33 kostombud, 43 palliativa ombud samt 12 demensombud i hemtjänsten. Andra ombud är anhörigombud, aktivitetsombud och hygienombud. Vid vård- och omsorgsboende och dagverksamhet finns Silviasystrar och undersköterskor med specialistutbildning med inriktning geriatrik och demens. För stöd i dokumentation finns äldreomsorgens processledare, handledare för omvårdnadsdokumentationen (ParaSol) och hälso- och sjukvårdsdokumentationen (Vodok) samt BPSD-administratörer (BPSD, Beteendemässiga och Psykiska Symtom vid Demens).

I februari anordnades inspirationsdagar för den legitimerade hälso- och sjukvårdens medarbetare.

Omvårdnadspersonalen erbjuds stadens undersköterskeutbildning som finns i fem steg i äldreförvaltningens regi. Interna utbildnings- och handledningsinsatser erbjuds bland annat kring basal hygien, dokumentation, mat och måltiden samt ergonomi och förflyttningsteknik.

För ökad kvalitets- och kompetensutveckling kring demensvården har äldreomsorgen erhållit medel för Silviahemscertifiering av Fruängsgården som startar efter sommaren.

Under hösten planeras föreläsning kring demens och psykisk ohälsa för äldreomsorgens medarbetare.

Beställarenheten äldres kompetens- och utvecklingsarbete kring demensvården fortsätter i samverkan med kognitiva mottagningen på Karolinska Universitetssjukhuset Huddinge. Tre biståndshandläggare går Silviahemmets utbildning för biståndshandläggare under våren och två biståndshandläggare under hösten.

Kollegialt metodstöd finns inom områdena psykisk ohälsa och våld i nära relationer. Beställarenheten samverkar med Relationsvåldscentrum och stadsdelsförvaltningarna Skärholmen och Älvsjö inom regionen Västra Söderort.

Biståndshandläggarna erbjuds också olika utbildningar utifrån sin profession som arrangeras av äldreförvaltningen. Arbetet i enlighet med handlingsplanen för socialsekreterare och biståndsbedömare fortsätter.

Äldreomsorgens chefer samt skyddsombud har deltagit på arbetsmiljöutbildning.

Det finns behov av ökade kunskaper gällande digitaliseringen.

Öppna mötesplatser för ökad gemenskap

Äldreomsorgen har fem öppna mötesplatser varav ett aktivitetscenter, som är öppna för alla äldre över 65 år i stadsdelsområdet. Verksamheterna erbjuder ett välorganiserat och brett utbud av olika aktiviteter, dagsutflykter, kulturupplevelser och gemenskap. Under september månad blir de olika kulturupplevelser i äldreomsorgens verksamheter och på mötesplatserna.

Förvaltningen kommer tillsammans med stadsdelsförvaltningarna Skärholmen och Älvsjö undersöka möjligheterna för öppethållande av mötesplatser vid storhelger och på sommaren.

Många äldre har stora kunskaper och vill vara med och hjälpa till. Äldreomsorgen vill gärna ta tillvara denna resurs och se om det finns intresse att bygga upp någon form av volontärverksamhet. Intresse finns från pensionärsorganisationerna och ett samarbete har inletts genom pensionärsrådet.

Trygga och tillgängliga bostäder

Stadsdelsnämnden har tillsammans med stadsdelsnämnderna Skärholmen och Älvsjö uppdaterat den årliga äldreboendeplanen för regionen Västra Söderort. Förvaltningarnas bedömning är att utbudet av vård- och omsorgsboende kan tillgodose behovet under de närmaste åren. Det finns en betydande överkapacitet av servicehuslägenheter samt ett behov av modernisering och upprustning av boendena. Förvaltningarna anser att upprustning och omställning måste prioriteras under den närmaste tiden för att möta det framtida behovet av trygga och anpassade bostäder för äldre.

I mars fanns det 46 lediga lägenheter på Fruängsgårdens servicehus. Fastighetsägaren Micasas inventering har visat att Fruängsgårdens servicehus har ett omfattande renoveringsbehov.

Dialog pågår med Micasa och stadsledningskontoret.

Uppföljning

Förvaltningen har genomfört verksamhetsuppföljning vid vård- och omsorgsboende och dagverksamhet. Verksamheter är Axelsbergs vård- och omsorgsboende, Axcårdens vård- och omsorgsboende, Fruängsgårdens vård- och omsorgsboende och Solkattens demensdagverksamhet, som drivs i egen regi samt Åsengårdens vård- och omsorgsboende som drivs på entreprenad. Förvaltningen genomför liksom tidigare år oanmälda nattbesök på dessa vård- och omsorgsboenden.

Biståndshandläggarna har genomfört kvalitetsuppföljning på individnivå för hemtjänsten. Resultaten visar på en stor nöjdhet med hemtjänstens insatser. Kvalitetsuppföljningar på individnivå kommer också att genomföras för vård- och omsorgsboende.

Kvalitetsuppföljning med egna kvalitetsobservatörer pågår i verksamheterna kring bemötande, måltiden och omvårdnaden.

Uppföljning av hälso- och sjukvårdsinsatser görs kontinuerligt av medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) och äldreomsorgens processledare med fokus på den palliativa vården och nutritionsprocessen.

Årliga brukarundersökningar genomförs inom äldreomsorgen, vilka omfattar dagverksamhet, hemtjänst, servicehus och vård- och omsorgsboende. Brukarundersökningarna analyseras utifrån ett kvalitets- och jämställdhetsperspektiv för en ökad brukarnöjdhet och kvalitet i äldreomsorgens verksamheter. Brukarundersökningarna för 2019 pågår under våren med redovisning av resultaten under hösten.

Enheterna arbetar med att förbättra och utveckla sina verksamheter genom att analysera och ta tillvara resultaten från brukarundersökningar, inkomna synpunkter och klagomål från brukarna, egenkontroller och verksamhetsuppföljningar. Det systematiska kvalitetsarbetet ska fortsätta att utvecklas. Resultatdialog med avdelningschef och enhetschef för uppföljning av resurser, kvalitet och medarbetarnas kompetensutveckling och arbetsmiljö har påbörjats.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen				63 %		70 %	70 %	2019
Analys Indikatorn baseras på resultat från Socialstyrelsens brukarundersökning "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?". Årsmålet uppfylldes inte år 2018 men resultatet ökade jämfört med 2017. Resultat för 2019 presenteras i höst. Verksamheterna inhämtar och tar tillvara de boendes synpunkter kring arbetet med att skapa en trevlig måltid och för ökad nöjdhet. Äldreomsorgens dietist och verksamheternas kostombud har viktiga roller i kvalitetsarbetet och driver utvecklingsprojekt kring kost, nutrition och måltiden som bidrar till de boendes välmående och nöjdhet.								
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att möjligheten att komma utomhus är bra				47 %		57 %	57 %	2019
Analys Indikatorn baseras på resultat från Socialstyrelsens brukarundersökning "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?". Årsmålet uppfylldes inte år 2018 och resultatet var något längre jämfört med 2017. Resultat för 2019 redovisas i höst. Verksamheterna arbetar med att öka de boendes nöjdhet och erbjuder både individuell utevistelse, utevistelse i gemenskap såsom till exempel korvgrillning, fika och aktiviteter utomhus samt kortare dagsutflykter under sommaren. De boende erbjuds också cykeltur mer parcykel som är uppskattat.								
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten						85 %	85 %	2019
Analys Tidigare resultat från brukarundersökningen visar att brukarna upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs. Resultatet för 2019 redovisas i höst. Biståndshandläggarnas kvalitetsuppföljning på individnivå visar att 98,7 procent tycker att de får den hjälp som man kommit överens om. 89 procent tycker att man får hjälp på önskad på tid. 70,3 procent anser att man deltagit i planeringen om hur de beviljade insatserna ska utföras. Kvalitetsarbete pågår med fokus på brukarens delaktighet i upprättandet av den individuella genomförandeplanen och utvecklingen av innehållet i genomförandeplanen.								
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende						76 %	76 %	2019
Analys Tidigare års brukarundersökningar har visat på ett förbättrat resultat gällande upplevelsen av att kunna påverka hur hjälpen utförs, från 72 procent 2017 till 75 procent 2018. Resultatet för 2019 redovisas i höst. Verksamheternas kvalitetsarbete har fortsatt fokus på teamarbetet, kontaktmännens uppdrag, den boendes delaktighet i upprättande av genomförandeplanen samt levnadsberättelsen.								
  Andel trygga omsorgstagare i hemtjänsten						81 %	81 %	2019
Analys Tidigare resultat från brukarundersökningen visar att brukarna känner sig trygga med sin hemtjänst samt känner förtroende för personalen. Ett förbättringsområde är att "lätt kunna komma i kontakt med hemtjänsten". 2018 var resultatet 70 procent. Resultatet för 2019 redovisas i höst. Biståndshandläggarnas kvalitetsuppföljning på individnivå visar att 98,8 procent tycker att de får ett respektfullt bemötande av personalen. 68,6 procent tycker att de är lätt att komma i kontakt med hemtjänsten, vilket är samstämt med brukarundersökningens resultat för 2018.								
  Andel trygga omsorgstagare i vård- och omsorgsboende						87 %	87 %	2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys								
Tidigare års brukarundersökningar har visat att de boende känner sig trygga på sitt vård- och omsorgsboende. Upplevelsen av trygghet ökade från 83 procent 2017 till 86 procent 2018. Resultatet för 2019 redovisas i höst.								
Genom teamarbetet med kontaktman, sjuksköterska, arbetsterapeut och sjukgymnast/fysioterapeut säkerställs att den boende får en trygg och personcentrerad vård och omsorg.								
Rutiner har tagits fram som säkerställer att de äldre får en trygg inflyttning.								
  Andelen nöjda omsorgstagare i dagverksamhet						92 %	92 %	2019
Analys								
Tidigare års brukarundersökningar visar att brukarna är nöjda och trygga med sin dagverksamhet. Utifrån jämställdhetsanalysen 2018 framkom att kvinnorna är med nöjda med aktiviteterna än männen. Dagverksamheten arbetar för att det ska finnas aktiviteter som passar både män och kvinnor samt det individuella behovet och önskemålen. Resultatet för 2019 redovisas i höst.								
  Andelen nöjda omsorgstagare i hemtjänst						84 %	84 %	2019
Analys								
Tidigare brukarundersökningar visar att brukarna är nöjda med sin hemtjänst. Resultat för 2019 redovisas i höst.								
Biståndshandläggarnas kvalitetsuppföljning på individnivå visar att brukarna är mycket nöjda med sin hemtjänst. 98,7 procent tycker att de får den hjälp som man kommit överens om.								
  Andelen nöjda omsorgstagare i vård- och omsorgsboende						81 %	81 %	2019
Analys								
Tidigare års brukarundersökningar har visat att 78-79 procent av de boende är nöjda. Resultatet för 2019 redovisas i höst.								
Verksamheterna arbetar med att skapa en meningsfull dag med olika aktiviteter, kulturupplevelser och ökade möjligheter till utevistelse samt en trevlig måltid. Detta är insatser som är viktiga för den boendes nöjdhet.								
  Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod				11,9		11	10	2019
Analys								
Hemtjänsten har fokus på att planera sin bemanning så att den äldre får hjälp av samma personal, så långt som möjligt. Brukare med demenssjukdom/kognitiv sjukdom får sina insatser av den specialiserade hemtjänstgruppen "demensgruppen" och demensombuden och har därigenom en högre personalkontinuitet, det vill säga möter färre antal personal.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med Stockholms läns landsting utreda hur biståndsbedömarrollen kan utvecklas mot en renodling av å ena sidan myndighetsutövning, å andra sidan rådgivning och vägledning. Detta ska säkerställa en sammanhållen planering och tillgänglig uppföljning av samhällets insatser som utgår från den enskilde äldres behov och perspektiv.	2019-01-01	2019-12-31	
  Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheten att få äldreomsorg på sitt modersmål.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Äldre får insatser av hög kvalitet som ger trygghet, valfrihet och stärker förmågan att leva ett värdigt och självständigt liv.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Alla äldre som har biståndsbedömda insatser har genom utförarenheterna en utsedd kontaktman med uppdrag att samordna insatserna kring den äldre. Tillsammans med den äldre upprättar kontaktmannen en genomförandeplan för att säkerställa hur den äldre vill att insatserna ska utföras. Utgångspunkten är att personalen ska ha ett rehabiliterande synsätt för att så långt som möjligt ta tillvara den äldres egna resurser så att den äldre kan bibehålla sina funktioner.

Förväntat resultat

- Äldre känner sig trygga och är nöjda med äldreomsorgen samt tycker att de är delaktiga och kan påverka planeringen och utformningen av sin äldreomsorg. Att årsmålen uppfylls.
- Äldres förmåga att leva värdigt och självständigt stärks.
- Kvinnor och män har likvärdig äldreomsorg.
- Äldre med insatser har inflytande över insatsernas utförande.
- Äldres välbefinnande och nöjdhet ökar med bättre mat och en trevlig måltid.
- Äldres kunskap om möjligheten att påverka och planera sin boendesituation ska öka.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Biståndshandläggarna vid beställarenheten äldre ska genomföra kollegiala aktgranskningar av ramtidsbeställningar för hemtjänst för att säkerställa en mer likställig biståndsbedömning.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Kollegiala aktgranskningar av ramtidsbeställningar har genomförts och som visar att enheten följer stadens rutiner.			
 Förvaltningen ska tillsammans med stadsdelsförvaltningarna Skärholmen och Älvsjö utreda möjligheterna för öppethållande på aktivitetscenter vid storhelger och på sommaren.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Utredningsuppdraget kommer att samordnas av Skärholmens stadsdelsförvaltning.			
 Stadens nya mat och måltidspolicy ska implementeras genom utbildningsinsatser för måltidsombuden och medarbetarna.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Äldreomsorgens dietist genomföra utbildningsinsatser och inbjuder till nätverksmöten för kostombuden.			
 Äldre ska inbjudas till sopplunch på mötesplats/aktivitetscentret.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Äldreomsorgen planerar att erbjuda "sopplunch" till självkostnadspris på två mötesplatser, till att börja med. Medel har sökts från stadens satsning "Matlyftet" som har till syfte att förebygga och bryta ensamhet med fokus på måltiden.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Äldreomsorgen vill ta tillvara äldres kunskaper och engagemang och ska tillsammans med pensionärsorganisationerna och civilsamhället undersöka möjligheterna att bygga upp en volontärverksamhet i stadsdelen.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Intresse finns och ett samarbete har inletts genom pensionärsrådet.			
 Äldreomsorgens medarbetare ska genomföra webbutbildningarna om demens för "Stjärnmärkning".	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Genomförande av webbutbildningarna pågår och flera enheter har genomfört demens ABC och demens ABC plus. Några har även genomfört delen Nollvision.			
 Äldreomsorgens rutiner för anhörigstödet ska implementeras i alla verksamheter och utgöra basen för utvecklingsarbetet.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Arbetet har påbörjats.			

Nämndmål:

Äldre som bor på särskilda boendeformer får en god hälso- och sjukvård som är trygg, säker och förebyggande

 Uppfylls helt

Beskrivning

Teamarbetet med kontaktman, sjuksköterska, arbetsterapeut och sjukgymnast/fysioterapeut utgör grunden för att säkerställa en trygg och personcentrerad vård och omsorg för den boende.

Alla boende erbjuds riskbedömningar som syftar till att förebygga undernäring, trycksår och fallolyckor samt att den äldre har en god munhälsa.

Förväntat resultat

- De äldre får en trygg och säker hälso-och sjukvård.
- De boende på servicehus och vård- och omsorgsboende erbjuds individuella riskbedömningar samt att årsmålen uppfylls.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel boende som erbjuds munbedömning, enligt ROAG.				67,81 %		90 %		2019
Analys Boende på servicehus och vård- och omsorgsboende erbjuds en förebyggande riskbedömning gällande munhälsan, enligt metoden/instrumentet ROAG (Revised Oral Assessment Guide). Verksamheternas arbete kring munhälsobedömning är fortsatt prioriterat. Senaste mätningen i mars 2019 visar på 87 procent. Förvaltningens bedömning är att årsmålet kommer att uppfyllas.								
 Andel boende som erbjuds riskbedömning för fall.				73		90 %		2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognoss helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys För att förebygga fall erbjuds den boende en fallriskbedömning som görs enligt metoden/instrumentet DFRI, Downton Fall Risk Index. Mätning i mars 2019 visar på 92 procent genomförda riskbedömningar. Årsmålet uppfylls.								
	Andel boende som erbjuds riskbedömning för trycksår.			71		90 %		2019
Analys För bedömning av den boendes risk för att utveckla trycksår används metoden/instrumentet Modifierad Nortonskala. Mätning i mars 2019 visar på 92 procent genomförda riskbedömningar. Årsmålet uppfylls.								
	Andel boende som erbjuds riskbedömning för undernäring.			73		90 %		2019
Analys För att förebygga undernäring erbjuds den boende en riskbedömning som görs enligt metoden/instrumentet MNA, Mini Nutritional Assessment. Mätning i mars 2019 visar på 92 procent genomförda riskbedömningar. Årsmålet uppfylls.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
De boende på servicehus och vård- och omsorgsboende ska erbjudas bedömning av behov av inkontinenshjälpmedel enligt bedömningsinstrumentet Nikola för att säkerställa individuellt anpassade inkontinenshjälpmedel.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Boende på servicehus och vård- och omsorgsboende får en bedömning gällande behovet av inkontinenshjälpmedel samt för individuellt anpassade inkontinenshjälpmedel.			
Verksamhetschef ska säkerställa att en vårdplan upprättas för vård i livets slut.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys MAS och äldreomsorgens processledare genomför kontinuerliga journalgranskningar av den palliativa vården och som visar att vårdplan upprättas vid väntat dödsfall.			
Verksamhetschef ska säkerställa att registrering genomförs i BPSD-registret. (BPSD) Beteendemässig och Psykiska Symtom vid Demens.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Handledning och utvecklingsarbete fortgår.			
Äldreomsorgens legitimerade hälso- och sjukvårdspersonalen ska inbjudas till inspirationsdagar om yrkesrollernas ansvar och uppdrag.	2019-01-01	2019-02-28	
Analys Inspirationsdagarna i februari för den legitimerade hälso- och sjukvårdens medarbetare var mycket givande och uppskattade.			

KF:s inriktningsmål:

2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Kommunfullmäktige har tagit fram fem mål för verksamhetsområdet. Stadsdelsnämnden har formulerat sex nämndmål som ska bidra till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål om en modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla. Hur nämnden bidrar till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet. Nämnden bedömer att alla fem mål för verksamhetsområdet och alla sex nämndmål kommer att uppfyllas helt.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

 Uppfylls helt

Analys

Utveckling av samverkan med näringslivet har påbörjats i stadsdelsområdet, som kan utgöra en grund för att hitta former för fortsatt samverkan. Avdelningen för samhällsplanering ska i samarbete med Stockholm Business region AB utveckla former för näringslivsdialog och genomföra dessa samt inrätta näringslivsråd i stadsdelsområdet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel upphandlad verksamhet i konkurrens						33 %	Tas fram av nämnd/styrelse	2019

Nämndmål:

Näringslivet i Hägersten-Liljeholmen har goda förutsättningar för att bedriva sin verksamhet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Samverkan med näringslivet ger en uppdaterad bild av vilka lokala förutsättningar som finns i stadsdelsområdet och kan på så vis ge vägledning kring vilka åtgärder som kan underlätta näringsidkare att bedriva verksamhet.

Förväntat resultat

Näringsidkare kan bedriva sin verksamhet tryggt och säkert i stadsdelsområdet. Stadsdelsnämnden har god kännedom om det lokala näringslivet och det finns tydliga och välfungerande samverkansstrukturer. Det etableras näringslivsråd i stadsdelsområdet. Näringslivsanalyser görs i samarbete med Stockholm Business Region AB.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Avdelningen för samhällsplanering ska i samarbete med Stockholm Business region AB utveckla former för näringslivsdialog och genomföra dessa.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Pågår enligt plan			
 Avdelningen för samhällsplanering ska inrätta näringslivsråd i stadsdelsområdet.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Pågår enligt plan. Utveckling av samverkan med näringslivet har påbörjats i stadsdelsområdet, som kan utgöra en grund för att hitta former för fortsatt samverkan.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden har en god samverkan med exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden i syfte att säkerställa att målet uppnås. Exempelvis deltar stadsdelsdirektören i en styrgrupp för utvecklingen av norra Liljeholmen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0			0		0	tas fram av nämnden	2019

Nämndmål:

Invånarna i Hägersten-Liljeholmen har tillgång till god samhällsservice

 Uppfylls helt

Beskrivning

Stadsdelsnämnden gör årliga boendeplaner för bostäder med särskild service och äldres boende tillsammans med Skärholmens och Älvsjö stadsdelsnämnder. Nämnden deltar i SAMS-arbetet och samverkan med berörda facknämnder. Lokala prognoser för det kommande behovet av förskoleplatser görs av nämnden.

Förväntat resultat

Stadsdelsnämnden har god kännedom om stadsutvecklingen på kort och lång sikt och har en god samverkan med exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden angående behovet av förskolor och bostäder med särskild service. Nämndens prognoser av det framtida behovet av

förskoleplatser är träffsäkra och leder till att barnomsorgsgarantin kan hållas. Nämnden medverkar till att fler grupp- och servicebostäder planeras.

Analys

Stadsdelsnämnden samverkar med exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden för att säkerställa att behovet av förskolor och bostäder med särskild service tillgodoses.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsnämnden ska samverka med exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden för att säkerställa att behovet av förskolor och bostäder med särskild service tillgodoses.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Pågår enligt plan			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bidrar till målet genom att följa förvaltningens resepolicy samt att nämnden bistår trafiknämnden i genomförandet av gångplanen och cykelplanen.

Genom att följa resepolicyen används i första hand miljöanpassade transportmedel, såsom att resa kollektivt med tåg eller buss. Vidare finns totalt 18 bilar inom förvaltningen, tre av dessa är elbilar och 13 är miljöbilar.

Förvaltningen har köpt in 20 stycken elcyklar för att minska användandet av bil i tjänst. I dagsläget använder fältassistenter och vissa förskolechefer elcykel istället för bil för att ta sig runt i stadsdelsområdet. Även personal inom äldreomsorgens hemtjänst har tillgång till elcyklar. Förvaltningen bedömer att det finns fler vinster än miljömässiga med elcyklar då det bidrar till en god arbetsmiljö och är en hälsofrämjande aktivitet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/pojkar	Utfall kvinnor/flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel miljöbränsle i stadens etanol- och biogasfordon				71,8 %		86 %	86 %	Halvår 1 2019
Analys Mäts per halvår.								

Nämndmål:

Parkvägar i Hägersten-Liljeholmen har god framkomlighet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Genom uppföljning av drift och skötsel kontrolleras att parkvägarna sköts enligt avtal och på så vis säkerställs den fysiska tillgängligheten.

Förväntat resultat

Parkvägarna är tillgängliga och tillfälliga hinder avhjälps inom rimlig tid. Snöröjning och halkbekämpning är effektiv och sker smidigt.

Analys

Förvaltningen samverkar med trafikkontoret i genomförandet av gångplanen och cykelplanen i enlighet med framkomlighetsstrategin.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Avdelningen för samhällsplanering ska samverka med trafiknämnden i genomförandet av gångplanen och cykelplanen i enlighet med framkomlighetsstrategin.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Pågår enligt plan			

Nämndmål:

Stadsdelsnämndens verksamheter använder i första hand miljöanpassade transporter

 Uppfylls helt

Beskrivning

Resor i tjänsten sker enligt stadens resepolicy. Eleyklar har köpts in under 2018 för transporter i närområdet. Förvaltningens fordon byts ut till elbilar i samband med att leasingkontrakt förnyas.

Förväntat resultat

Stadsdelsnämndens transporter sker med miljövänliga fordon enligt nämndens resepolicy.

Analys

Förvaltningen följer stadens resepolicy. Elbilar ersätter bilar som drivs med fossila bränslen i takt med att avtalen löper ut. Förvaltningen har köpt in ett 20-tal eleyklar som ska minska bilåkandet och öka andelen biobränsle.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Ersätta befintliga bilar då avtalet löper ut under året, med elbilar där det är möjligt.	2019-01-01	2019-12-31	
 Genom informationsinsatser säkerställa att de enheter som berörs tankar förnyelsebart drivmedel när detta finns att tillgå på tankstationerna.	2019-01-01	2019-12-31	
 Verksamheternas medarbetare ska göra klimatsmarta tjänsteresor.	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att samtliga KF-indikatorer prognostiseras att nås och att underliggande nämndmål bedöms nås.

Förskolorna arbetar utifrån läroplanen och integrerar kultur och rörelse i det dagliga arbetet. Varje förskola utformar en plan för vad barnen bör få vara med om och uppleva vad gäller kultur under sin förskoleperiod. En kulturpeng fördelas till förskolorna baserat på antalet barn på enheten. Kultur och läsombud finns på förskolorna. Förskolorna utvecklar sina bok- och läsmiljöer de ingår i nätverk som arbetar tillsammans med biblioteken. Förskolornas kulturombud och andra pedagoger erbjuds inspirationsdagar för arbetet med kultur.

Stadsdelens grönområden och parker bevaras och rustas för att möta en växande befolkning och dess behov. En del upprustning sker i stadsdelens regi annat med andra förvaltningar.

Stadsdelen tre parklekar drivs på entreprenad. De är tillgängliga årets alla dagar och där erbjuds också en rad aktiviteter.

Två utegym rustas upp under våren och i höst kommer ett nytt mindre utegym att byggas i Svandammsparken. Lekparker tillkommer eller förbättras ofta i samband med utveckling av bostadsområden, förskolor och skolor. I sommar rustas en lekplats vid Störtloppsvägen. Förvaltning och medborgare deltar i samråd och bidrar med sina synpunkter och önskemål. Ett exempel på detta är de fokusgrupper som hållits under våren i samband med utveckling av amfiteatern på Hägerstensåsen och grönområdena runt omkring.

Fritidsverksamhet för unga i stadsdelens regi, Ung fritid, är HBTQ-certifierad i år. Personalen har utbildats och utformat handlingsplan för sitt arbete. Det finns fritidsverksamhet för unga på tre fritidsgårdar. Därutöver finns en HBTQ-mötesplats för unga och mötesplatser för unga med funktionsvariationer. En projektledare driver verksamhetsutveckling för enheten Ung Fritid med fokus på prevention, digitalisering och delaktighet.

På fritidsgårdarna erbjuds löpande olika fysiska aktiviteter både i egen regi och i samverkan med civilsamhället och föreningslivet.

Föreningars engagemang och verksamhet stöds av stadsdelsnämnden bland annat i form av verksamhetsbidrag och arrangörstöd. Föreningarnas arbete och verksamheter bidrar på flera sätt till stadsdelen utbud av fritidsaktiviteter och kulturprogram.

Samverkan och samarbete sker med föreningar kring program och marknadsföring. Här finns program för alla åldrar och målgrupper. Ett exempel är Trekantens dag då föreningar erbjuds att marknadsföra sig och delta med olika aktiviteter för allmänheten.

De personer som bor i gruppboende erbjuds möjlighet till regelbunden fysisk aktivitet.

Äldreomsorgen har utvecklat mötesplatser för äldre och har medarbetare som deltar i nätverk

som samarbetar kring kultur för äldre. Här får de uppslag om hur de kan använda kultur i det dagliga arbetet. Äldreomsorgen kommer även att genomföra särskilda satsningar på kulturupplevelser i verksamheterna och på mötesplatserna under september månad.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognoss helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel ungdomar som deltar i föreningsliv							-	2019
  Andelen ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter						74 %	74 %	2019
  Andelen ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter						75 %	75 %	2019

Nämndmål:

Boende i Hägersten-Liljeholmen har tillgång till ett rikt utbud av kultur och evenemang

 Uppfylls helt

Beskrivning

Kulturaktiviteter genomförs i nämndens verksamheter samt genom bidragsgivning till lokala föreningar.

Förväntat resultat

Boende i Hägersten-Liljeholmen har tillgång till ett rikt utbud av kultur och evenemang.

Analys

En översyn har gjorts av regler för bidragsgivning och stöd till föreningar så att de överensstämmer med kommunfullmäktiges intentioner och samspelar med andra bidragsgivande nämnder i staden. Förtydligande av skrivanvisningar och bedömningskriterier har skett.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förskoleavdelningen ska utforma ett gemensamt ställningstagande för ett likvärdigt arbete med kultur för och med barn i förskolorna i Hägersten-Liljeholmen.	2019-01-09	2019-12-31	
Analys Arbetet kommer att inledas under hösten 2019.			
 Genomförande av Trekantens dag tillsammans med samarbetspartners, lokala föreningar och näringsliv.	2019-01-08	2019-07-01	
Analys Pågår enligt plan			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Äldreomsorgen ska genomföra särskilda satsningar på kulturupplevelser i verksamheterna under september månad.	2019-01-08	2019-12-31	
Analys Planering pågår och förslag till olika veckoteman under september har tagits fram.			
 Översyn av riktlinjerna för verksamhetsbidrag	2019-01-01	2019-12-31	
Analys En översyn är gjord och anvisningar för bidrag och stöd till lokala föreningar har förtydligats.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

 Uppfylls helt

Analys

Hägersten-Liljeholmen är ett stadsdelsområde som växer snabbt och där antalet kvadratmeter verksamhetslokaler ständigt ökar, inte minst inom förskolan som byggs ut i hög takt. En översyn görs för att anpassa stadsdelsförvaltningens verksamhetslokaler till förändrade behov. Energibesparande investeringar gjorts i nämndens verksamhetslokaler i samverkan med Micasa och SISAB som äger och förvaltar fastigheterna. Nybyggen och nyanskaffningar som sker är klimatsmarta och tar hänsyn till miljön. Nämndens verksamheter som hanterar livsmedel använder relativt hög andel ekologiska livsmedel. Stadsdelsrådets parker och grönområden är väl använda och utvecklas och underhålls kontinuerligt.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel av stadens förskolor som har genomfört alla åtgärder på nivå 2 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola	100 %			87,1 %		76,92 %	75%	2019
  Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system				100 %		100 %	100%	2019
Analys Stadsdelsnämnden beställer i huvudsak större entreprenader av stadens egna bolag, vilket gör att kravet på byggvarubedömningen bedöms uppnås under året.								
  Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling						60 %	60 %	2019
  Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala	50,81					60 %	50%	2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognoss helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
värdet av inköpta måltider och livsmedel								
Analys								
I tertialrapport 1 anges en prognos, utfall redovisas i verksamhetsberättelsen. Förvaltningen uppfyller KF:s mål men bedömer inte att vi klarar nämndens mål fullt ut.								
  Köpt energi (GWh)				3,47 GWh		3,4 GWh	1735 GWh	2019
Analys								
Hägersten-Liljeholmen är ett stadsdelsområde som växer snabbt och där antalet kvadratmeter verksamhetslokaler ständigt ökar, inte minst inom förskolan som byggs ut i hög takt. Stadsdelsnämnden har arbetat kraftfullt med att byta ut äldre vitvaror mot mer energisnåla och äldre armaturer mot LED. Insatserna ger resultat och förvaltningen har goda förhoppningar om att målet ska kunna uppnås.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och berörda bolag utreda om flytande papperskorgar i anslutning till stadens strandbad kan förbättra den lokala stadsmiljön och minska plasten i stadens vattendrag	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Stadsdelsnämndens verksamheter gör medvetna val för att ta ansvar för miljön

 Uppfylls helt

Beskrivning

Verksamheterna ska arbeta aktivt med att sortera matavfall, minska användningen av plast, förebygga att avfall uppstår, minska energiförbrukningen och göra klimatsmarta tjänsteresor. Förskolorna ska genomföra åtgärder på nivå 2 enligt kemikaliecentrums vägledning för en giftfri förskola.

Förväntat resultat

Användningen av plast i verksamheterna minskar. Matavfall återvinns i hög grad där det är möjligt. Avfall som uppstår ska tas om hand på ett resurseffektivt sätt enligt avfallshierarkin. Energiförbrukningen i förvaltningen minskar. Alla förskolor uppnår nivå 2 enligt kemikaliecentrums vägledning för en giftfri förskola.

Analys

Stadsdelsnämnden har bidragit till målet genom fortsatt arbete med att säkerställa att nämndens alla lokaler har möjlighet till matåtervinning och att förhindra uppkomsten av avfall i verksamheterna. Arbetet sker bland annat genom att verksamheterna använder stadens tjänst Stocket för att återbruka möbler som inte längre används i verksamheterna.

Många av stadsdelsområdets parker är mycket välbesökta och populära platser för picknick, vilket ökar risken för nedskräpning. För att minska nedskräpningen i naturmark och skapa förutsättningar för invånarna att bidra till ett resurseffektivt kretslopp har nämnden placerat ut

kärl för återvinning av papper, plast och glas på strategiska platser. Stadsdelsförvaltningen har varit behjälplig i arbetet med att anordna uppsamlingsplatser för julgranar i samverkan med Stockholm Vatten och Avfall. Nämnden verkar för att minska användningen av plast i verksamheterna.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förskolorna ska genomföra åtgärder på nivå 2 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Pågår enligt plan			
 Verksamheterna ska arbeta aktivt för att minska energiförbrukningen i verksamheten.	2019-01-01	2019-12-31	
 Verksamheterna ska arbeta aktivt med att sortera matavfall.	2019-01-01	2019-12-31	
 Verksamheterna ska förebygga uppkomsten av avfall.	2019-01-01	2019-12-31	
 Verksamheterna ska minska användningen av plast.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Förskoleenheterna arbetar förebyggande genom så långt som möjligt undvika plast vid inköp. Då produkter av plast inte kan undvikas eftersöks godkända material. Förskoleenheterna använder sig också av sopsortering för att återvinna den plast som använts.			
 Verksamheternas medarbetare ska göra klimatsmarta tjänsteresor.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Pågår enligt plan			

KF:s inriktningsmål:

3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Kommunfullmäktige har tagit fram två mål för verksamhetsområdet. Stadsdelsnämnden har formulerat sju nämndmål som ska bidra till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål om en ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden. Hur nämnden bidrar till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet. Nämnden bedömer att två mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas devis samt att sex nämndmål kommer att uppfyllas helt och ett delvis.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

 Uppfylls delvis

Analys

Prognosen visar ett underskott med 5,9 mnkr före budgetjusteringar. Underskott finns inom individ- och familjeomsorg, äldreomsorgen, stöd och service till personer med funktionshinder samt inom ekonomiskt bistånd. Efter budgetjusteringar redovisas ett underskott med 4,2 mkr.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100,1 %			99,7 %		100 %	100 %	Tertial 1 2019
Analys Budget inkluderar beräknade prestationsförändringar med -3,1 mnkr och budgetjusteringar med 1,7 mnkr.								
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100,1 %			99,8 %		100 %	100 %	Tertial 1 2019
Analys Årsbudget rapporteras som budget samt prestationsförändring.								
  Nämndens prognossäkerhet T2				0 %		+/- 1 %	+/- 1 %	2019

Nämndmål:

Stadsdelsnämndens verksamheter har en långsiktigt hållbar ekonomi

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Verksamheterna ska bedrivas inom beslutad budget. Styrning och uppföljning ska vara tydlig. En tydlig ekonomistyrning och säkerhet i prognoser är en förutsättning för att skapa och behålla stabilitet i verksamheten. Enheterna följer regelbundet upp ekonomin genom kontakter mellan enhetschef, avdelningschef och controller inför månads- och tertialrapporter.

Förväntat resultat

Verksamheterna bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt.

Analys

Stadsdelsnämnden bidrar till att kommunfullmäktiges inriktningsmål ska uppnås. Nämnden arbetar för en ekonomi i balans genom att kontinuerligt arbeta för att resurserna ska användas väl med fokus på resultat och effekt för våra invånare.

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att se till så att nämndens verksamheter ska rymmas inom fastställd budget.

Utfallet för helåret före och efter resultatöverföringar visar ett underskott med 4,2 mnkr mot budget.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningens avdelningar ska utifrån sina verksamheter utforma ledningsrapporter i syfte att utveckla arbetet med uppföljning och dialog om verksamheternas resultat.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Avdelningen för social omsorg har utvecklat ledningsrapporter för barn- och ungdom, vuxen/missbruk och ekonomiskt bistånd. Utvecklingsarbete pågår av ledningsrapporter för beställarenheten för funktionsnedsättning.			
 Prognosuppföljning	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

◆ Uppfylls delvis

Analys

Arbetsmiljö

Implementeringen av uppdraget "Hållbart arbetsliv" har inletts. Flera enheter utgör så kallade pilotenheter och flera aktiviteter är igång, bland annat "aktiv sjukskrivning" och "sjuksköterska på plats".

Arbetet med att ta fram en arbetsmiljöhandbok är i slutfasen och beräknas vara klar och godkänd av Arbetsmiljöverket i maj.

En arbetsmiljöutbildning med certifiering har genomförts för chefer och skyddsombud. Ytterligare en sådan utbildning kommer att genomföras i i maj, då även en särskild utbildning i rehabiliteringsprocessen genomförs i samarbete med Älvsjö och Skärholmens stadsdelsförvaltningar.

Innovation

Inom nämndens verksamheter pågår flera utvecklingsprojekt som ger möjlighet för berörda verksamheter att utvecklas och pröva nytt. I det dagliga arbetet stärks medarbetarna att vara innovativa genom att ledningen visar tillit och har ett tydligt brukarfokus. En kartläggning av olika samverkansmönster pågår tillsammans med Skärholmens stadsdelsförvaltning, konsultföretaget Wexxa samt stadsledningskontorets idésluss. Resultatet kommer att vara en grund för att utveckla innovation genom samverkan.

Genom att förändra organisationen har två enheter i myndighetsutövningen inom social omsorg kunnat frigöra resurser för att inrätta metodutvecklingstjänster. Digitala verktyg används för att öka brukarnas egenmakt. I utvecklingen av socialpsykiatriens träfflokaler undersöks möjligheterna att samarbeta med brukarorganisationerna. Kvalitetsobservation och kollegial observation implementeras.

Handlingsplanen för socialsekreterare och biståndshandläggares arbetssituation

Stadens handlingsplan för socialsekreterare och biståndshandläggares arbetssituation från 2016 syftar till att anställda inom socialtjänsten och äldreomsorgen ska ges goda förutsättningar att utöva sitt arbete i enlighet med professionellt kunnande, yrkesetik och med lagstiftningens intentioner. De anställdas förutsättningar att utföra sitt arbete är avgörande för kvaliteten på verksamheternas tjänster.

Arbetet på enhetsnivå fortgår. Genom att utveckla introduktionen för nya medarbetare och fortlöpande erbjuda kompetensutveckling skapas utvecklingsmöjligheter. Avdelningarna för social omsorg och äldreomsorgen tar emot socionompraktikanter. Ett lokalt kompetens- och utvecklingsforum med representanter från de myndighetsutövande enheterna verkar sedan våren 2018 på uppdrag av ledningsgrupperna.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex 	77	78	76	80		82	82	2019
Analys Förvaltningens samlade AMI har sjunkit med tre indexpunkter sen förra mätningen och ligger under det förväntade årsmålet. Utvecklingsområden har identifierats i medarbetarundersökningen och handlingsplaner tas fram.								
  Andel elektroniska inköp	58 %			55 %	65 %	65 %	tas fram av nämnd en	Tertial 1 2019
  Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys	72,73 %			100 %	80 %	100 %	tas fram av nämnd	Tertial 1 2019
Analys Förvaltningen bedömer att målet inte kommer att uppnås. Informationsinsatser ska ske för att öka måluppfyllelsen.								
  Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram	100 %			100 %		100 %	87%	2019
  Index Bra arbetsgivare				82		85	85	2019
Analys Index Bra arbetsgivare redovisas i T2								
  Sjukfrånvaro 	8,1 %	6 %	8,4 %	8,4 %	7,8 %	7,5 %	tas fram av nämnd	Tertial 1 2019
Analys Sjukfrånvaro har den sjunkit med 0,6 % i förhållande till T1 2018 och 0,3 % i förhållande till VB 2018. Det gäller både män och kvinnor. Arbetet med att minska sjukfrånvaron fortsätter.								
  Sjukfrånvaro dag 1-14 	2,7 %	2 %	2,7 %	2,8 %	2,5 %	2,5 %	tas fram av nämnd	Tertial 1 2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samverkan med socialnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn av resursfördelningssystem inom funktionshinderområdet	2019-01-01	2019-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med att ta fram en handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för barnskötare och förskollärare	2019-01-01	2019-08-31	

Nämndmål:

Stadsdelsnämnden erbjuder bra möjligheter till utveckling av arbetsätt, kompetens och karriärmöjligheter.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Kompetensförsörjningsprocessen ger stöd i arbetet med att behålla, utveckla och rekrytera medarbetare och chefer. Kompetensutvecklingsinsatser sker ofta i samverkan med staden, andra förvaltningar och externa aktörer.

Analys

Stadens kompetensförsörjningsmodell har implementerats i samband med verksamhetsplaneringen för 2019, men behöver utvecklas. Ett flertal kompetensutvecklingsinsatser för chefer har genomförts på övergripande nivå. En arbetsmiljöutbildning med certifiering har genomförts för chefer och skyddsombud. Ytterligare en sådan utbildning kommer att genomföras i maj, då även en särskild utbildning i rehabiliteringsprocessen genomförs i samarbete med Älvsjö och Skärholmens stadsdelsförvaltningar. Vidare har det hållits utbildningar i arbetsgivarfrågor för chefer.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Utveckla arbetet med chefsförsörjning	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Stadsdelsnämndens lokaler är ändamålsenliga samt yt- och energieffektiva

 Uppfylls helt

Beskrivning

Stadsdelsnämnden ska verka för att energiförbrukningen inom nämndens verksamheter minskar. Samutnyttjande av lokaler ska eftersträvas och lokalanvändandet ska kartläggas.

Förväntat resultat

Stadsdelsnämnden har tillgång till lokaler som motsvarar det faktiska behovet och energiförbrukningen i dessa minskar. Nämndens lokaler är tillgängliga och välplanerade.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Avdelningen för samhällsplanering ska ansöka om klimatinvesteringsmedel i syfte att öka energieffektiviteten i nämndens lokaler	2019-01-01	2019-12-31	
 Avdelningen för samhällsplanering ska undersöka möjligheten till att öka graden av samutnyttjande av lokaler genom samverkan.	2019-01-01	2019-12-31	
 Stadsdelsförvaltningen ska kartlägga nämndens lokalanvändande och anpassa det efter det faktiska behovet.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Stadsdelsnämndens medarbetare är professionella, engagerade och har en hälsosam arbetsmiljö.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Arbetsmiljö och rehabiliteringsarbetet sker i samverkan med de fackliga organisationerna samt med företagshälsovården. Förvaltningen arbetar hälsofrämjande genom handlingsplanen "Hållbart arbetsliv". Huvuduppdraget för projektet är att skapa en systematik kring hållbar arbetsmiljö genom tre perspektiv: hälsofrämjande, förebyggande och efterhjälpande. Målet är att sänka sjukfrånvaron och höja medarbetarnöjdheten - detta ska öka nytta och kvaliteten för stadsdelens medborgare. En arbetsmiljöhandbok ska implementeras i hela förvaltningen för att säkerställa det systematiska arbetsmiljöarbetet, vilket ska leda till förbättrad arbetsmiljö.

Arbetet med kompetensförsörjningen är ständigt pågående för att säkerställa hög kvalitet i verksamheterna. Det arbetet ska utvecklas och fördjupas systematiskt, utifrån stadens kompetensförsörjningsmodell UBARA (Utveckla, Behålla, Attrahera, Rekrytera, Avsluta).

Förväntat resultat

- Förvaltningen klarar kompetensförsörjningen i växande verksamheter
- Resultaten i medarbetarundersökningen har förbättrats - både avseende medarbetarskap och ledarskap
- Alla verksamheter har utvecklat det systematiska arbetsmiljöarbetet
- Sjukfrånvaron har minskat

Analys

Implementeringen av uppdraget "Hållbart arbetsliv" har inletts. Flera enheter utgör så kallade pilotenheter och flera aktiviteter är igång, bland annat "aktiv sjukskrivning" och "sjuksköterska på plats".

Arbetet med att ta fram en arbetsmiljöhandbok är i slutfasen och beräknas vara klar och godkänd av Arbetsmiljöverket i maj.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
II	Alla enheter ska utifrån medarbetarundersökningens resultat göra en handlingsplan, som åtgärdas och följs upp under året	2019-01-01	2019-12-31	
▶	Allmän visstidsanställning ska minimeras	2019-01-01	2019-12-31	
▶	Arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud ska genomföras för att öka kunskapen om den organisatoriska och sociala arbetsmiljön	2019-01-01	2019-12-31	
▶	Förbättra förutsättningarna för att anställa personer med funktionsnedsättning	2019-01-01	2019-12-31	
▶	Fördjupad rehabiliteringsutbildning ska genomföras i samarbete med Skårholmens och Älvsjös stadsdelsförvaltningar	2019-01-01	2019-12-31	
▶	Förteckna personuppgiftsbehandlingar	2019-01-01	2019-12-31	
▶	Förvaltningen kommer under 2019 att fortsätta arbetet med att genomföra handlingsplanen för biståndshandläggares och socialsekreterares arbetssituation	2019-01-01	2019-12-31	
Analys				
Arbetet pågår enligt plan.				
▶	Starta projekt för ett hållbart arbetsliv, med målet att sänka sjukfrånvaron	2019-01-01	2019-12-31	
▶	Ta fram handlingsplaner för att minska andelen deltidsanställningar	2019-01-01	2019-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Utbilda om nya arbetssätt efter införandet av Dataskyddsförordningen.	2019-01-01	2019-12-31	
Verktyg och rutiner för systematiskt arbetsmiljöarbete ska förbättras och göras kända	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Stadsdelsnämndens verksamheter arbetar kostnadseffektivt med fokus på kärnverksamheterna.

Uppfylls helt

Beskrivning

En tydlig ekonomistyrning ska leda till att tilldelade resurser används effektivt med fokus på kärnverksamheterna.

Förväntat resultat

Att nämndens verksamheter använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
För att stödja utvecklingen av ett mer teamorienterat arbetssätt och för att möjliggöra nödvändiga effektiviseringar kommer avdelningen för social omsorg att se över den interna organisationen.	2019-01-07	2019-12-31	
Analys Arbetet pågår enligt plan. Den 1 mars 2019 gick enheten för ekonomiskt bistånd samman med vuxenenheten. Till den nya enheten fördes även arbetsmarknad och samhällsvägledning för nyanlända samt det vräkningsförebyggande arbetet.			

Nämndmål:

Stadsdelsnämndens verksamheter bedriver verksamhet av god kvalitet och är innovativa

Uppfylls helt

Beskrivning

Exempel på aktiviteter för att utveckla god kvalitet och innovation:

Verksamhetskultur som uppmuntrar innovationer
Implementera digitala verktyg och annan välfärdsteknologi
Kvalitetsobservationer
Kollegial observation
Samarbete med brukar- och intresseorganisationer

Förväntat resultat

Verksamheterna är innovativa och använder digitala lösningar och annan välfärdsteknik. Verksamheterna har hög kvalitet och det finns en jämlik tillgång till gott stöd och service.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Avdelningen för samhällsplanering ska utreda riktlinjerna och rutinerna kring medborgarförslag för stadsmiljöfrågor.	2019-01-01	2019-12-31	
Stadsdelsförvaltningen ska fortsätta utvecklingsarbetet inom LUM-projektet MALK (Mätinstrument avseende livskvalité).	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Projektet pågår och utvecklas enligt plan.			
Utvecklingen med att använda digitala hjälpmedel för att maximera brukarnas egenmakt och delaktighet fortgår inom förvaltningens dagliga verksamheter.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Implementeringen pågår i verksamheterna enligt plan.			
Äldreomsorgen ska ge äldre stöd i att använda digitala verktyg/surfplattor för att till exempel göra inköp av matvaror på nätet och därigenom bidra till ökad självständighet.	2019-01-08	2019-12-31	
Analys Förberedelser pågår.			

Nämndmål:

Vid offentliga upphandlingar ställer stadsdelsnämnden krav som bidrar till social, miljömässig och ekonomiskt hållbar utveckling

Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen beställer upphandlingar från stadens serviceförvaltning. Verksamheterna tar fram förfrågningsunderlag och upphandlingssamordnaren administrerar upphandlingarna i enlighet med stadens regelverk samt nämndens plan för upphandlingar.

Förväntat resultat

Tydliga krav i förfrågningsunderlag och avtal. Systematiska avtalsuppföljningar. Ökad andel elektroniska inköp.

Analys

Tydliga krav på social, miljömässig och ekonomisk hållbar utveckling ställs i förfrågningsunderlag och avtal. Systematiska avtalsuppföljningar genomförs och andelen elektroniska inköp ökar.

Uppföljning av ekonomi

Uppföljning av driftbudget

Netto (Mnkr)	Utfall	Budget	Prognos	Avvikelse budget prognos	Prestationsförändring	Avvikelse budget efter prestförändring
Nämnd- o. förvaltningsadministration	17,0	51,3	49,0	2,3	0	2,3
Individ- och familjeomsorg	56,8	164,2	168,3	-4,1	0	-4,1
varav barn och ungdom	29,8	87,2	90,8	-3,6	0	-3,6
varav vuxenomsorg	10,7	26,7	27,2	-0,5	0	-0,5
varav socialpsykiatri	16,3	50,3	50,3	0	0	0,0
Stadsmiljöverksamhet	4,2	14,8	14,1	0,7	0	0,7
Avskrivningar	3,8	10,1	11,3	-1,2	0	-1,2
Internräntor	0,4	0,7	1,2	-0,5	0	-0,5
Förskoleverksamhet	219,8	680,2	670,5	9,7	-3,1	6,6
Äldreomsorg	205,4	597,4	607,5	-10,1	0	-10,1
Stöd o. service till personer m. funktionsnedsättning	114,7	334,1	337,1	-3,0	0	-3,0
Verksamhet för barn, kultur och fritid	5,7	25,0	24,0	1,0	0	1,0
Arbetsmarknadsåtgärder	2,1	11,3	11,3	0	0	0,0
Ekonomiskt bistånd	20,9	65,7	63,3	2,4	0	2,4
varav handläggning	6,0	16,8	19,3	-2,5	0	-2,5
Övrig verksamhet	1,2	0	0	0	0	0,0
Summa SDN	652,0	1 954,80	1 957,60	-2,8	-3,1	-5,9
Beräknade budgetjusteringar						1,7
Förändring av fond (- ökning, + minskning)						0
Summa SDN efter beräknade budgetjusteringar och resultatdispositioner						-4,2

Kommentar

Prognosen visar ett underskott med 5,9 mnkr före budgetjusteringar. Underskott finns inom individ- och familjeomsorg, äldreomsorg, stöd och service till personer med funktionshinder samt inom ekonomiskt bistånd. Efter budgetjusteringar redovisas ett underskott med 4,2 mkr. Det finns ingen nämndcentral buffert. Verksamheterna ska reservera motsvarande utrymme för att balansera de underskott som redovisas.

Inom kommunals avtalsområde har det införts anställningsstopp. Vidare har ett allmänt inköpsstopp införts. Dessa åtgärder gäller tills vidare och har bidragit till att kostnadsutvecklingen bromsats upp. Redan genomförda och planerade åtgärder kommer dock inte ge helårseffekt på resultatet.

Under våren har en genomlysning av förvaltningens administrativa avdelning genomförts av Startpoint advisory. Genomlysningen har omfattat områdena HR, ekonomi och IT och genomförts i syfte att effektivisera organisation och användandet av befintliga resurser för att möta förvaltningens behov av övergripande stödfunktioner. Den omstrukturering som planeras utifrån genomlysningens resultat förväntas i huvudsak ge effekt i ett långsiktigt perspektiv.

Förskoleavdelningens nya organisation har bidragit till att stärka framförhållningen med att balansera efterfrågan på förskoleplatser i förhållande till tillgängliga lokaler. Under våren har en översyn av avdelningens lokalbestånd genomförts för att säkerställa ett effektivt lokálnyttjande och möjliggöra ökade ekonomiska resurser till enheterna. Översynen har, tillsammans med ett lägre barnantal, resulterat i ett minskat antal avdelningar som möjliggör en mer effektiv användning av avdelningens personalresurser samt att drift och underhållskostnader för lokalerna begränsas. Översynen ger resultat redan under innevarande år.

Förutom ovanstående vidtas åtgärder inom Barn- och ungdom för att kostnaderna ska anpassas till budgeterad nivå för köpt vård. Primärt handlar detta om att se över placeringstider samt fortsatt användning av våra egna öppenvårdsinsatser. Användandet av konsulter minskar framöver.

Underskottet inom vuxenomsorgen beror på höga kostnader för boende med missbruksproblematik. Genom ökad användning av våra egna försöks- och träningslägenheter sänks dessa kostnader.

Utöver de övergripande åtgärderna med både anställnings- och inköpsstopp har äldreomsorgens samtliga verksamheter arbetat med att justera personalscheman så att de bättre motsvarar behovsbilden av insatser under hela dygnet.

I maj kommer utredningen om Upprustning och omstrukturering av Fruängsgårdens servicehus A-huset att behandlas i nämnden. I ärendet lyfts behovet fram av upprustning och omställning för att möta framtida behov. Förutom att utbudet av anpassade och tillgängliga boendeformer ökar påverkas kostnaderna för tomgångshyrorna i rätt riktning.

Nämnd- och förvaltningsadministration

Prognosen för nämnd- och förvaltningsadministration visar ett överskott med 2,3 mnkr jämfört med budget, vilket är oförändrat i jämförelse med föregående månad. Överskottet beror på personalomsättning inom förvaltningsadministrationen.

Individ- och familjeomsorg

Prognosen för individ- och familjeomsorgen visar ett underskott med 4,1 mnkr jämfört med budget vilket är en försämring med motsvarande i jämförelse med föregående prognos. Underskottet återfinns främst inom barn- och ungdom och vuxenomsorgen.

Barn- och ungdom visar ett underskott med 3,6 mnkr mot budget vilket är en försämring med motsvarande i jämförelse med föregående prognos. Försämringen beror på höga kostnader för köpt vård. Åtgärder vidtas för att kostnaderna ska anpassas till budgeterad nivå för köpt vård. Primärt handlar detta om att se över placeringstiderna samt fortsatt användning av våra egna öppenvårdsinsatser. Intäkter från statsbidrag för flyktingar har förts till verksamhetsområdet. Användandet av konsulter fortsätter men minskar framöver.

Vuxenomsorgen visar ett underskott med 0,5 mnkr, vilket är en försämring med motsvarande i jämförelse med föregående prognos. Underskottet beror på höga kostnader för boende. Intäkter från statsbidrag för flyktingar har förts till verksamhetsområdet.

Socialpsykiatrin visar ingen avvikelse mot budget.

Stadsmiljöverksamhet

Prognosen för stadsmiljöverksamheten visar ett överskott med 0,7 mnkr jämfört med budget då beställningarna utanför betalplan beräknas bli lägre än budgeterat.

Kapitalkostnader

Prognosen visar ett underskott för internräntor med 0,5 mnkr och ett underskott för avskrivningar om 1,2 mnkr. Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering med 0,5 mnkr för ökade kostnader för internräntor och budgetjustering med 1,2 mnkr för ökade kostnader för avskrivningar.

Förskoleverksamhet

Förskoleverksamheten visar ett överskott med 6,6 mnkr, jämfört med budget.

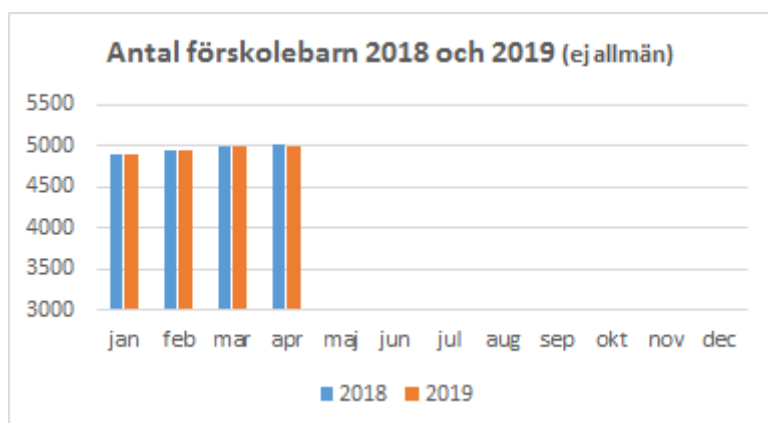
I resultatet finns en reserv för oförutsedda kostnader likhet med 2018 samt att budgeterade medel för nya förskolor bedöms kunna tas som investering.

I år har verksamheten tio resultatenheter. Samtliga enheter beräknas, utifrån nuvarande förutsättningar, hålla sin budget. Det finns svårigheter inom en del enheter, detta till följd av ett sviktande barnantal till hösten. Enheterna jobbar aktivt med att anpassa personalen inom verksamheten för att kunna balansera det intäktsbortfall detta medför.

Barnomsorgsgarantin har uppfyllt under perioden.

Tabell nedan visar antal inskrivna förskolebarn för varje månad under året.

Förskolebarn	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Små barn 1-3 år	1 928	1 981	2 020	2 029								
Stora barn 4-5 år	2 985	2 969	2 961	2 953								
Totalt	4 898	4 936	4 989	5 002	0	0	0	0	0	0	0	0

Barnomsorgsgarantin har uppfyllts under perioden.

Verksamhet för barn, kultur och fritid

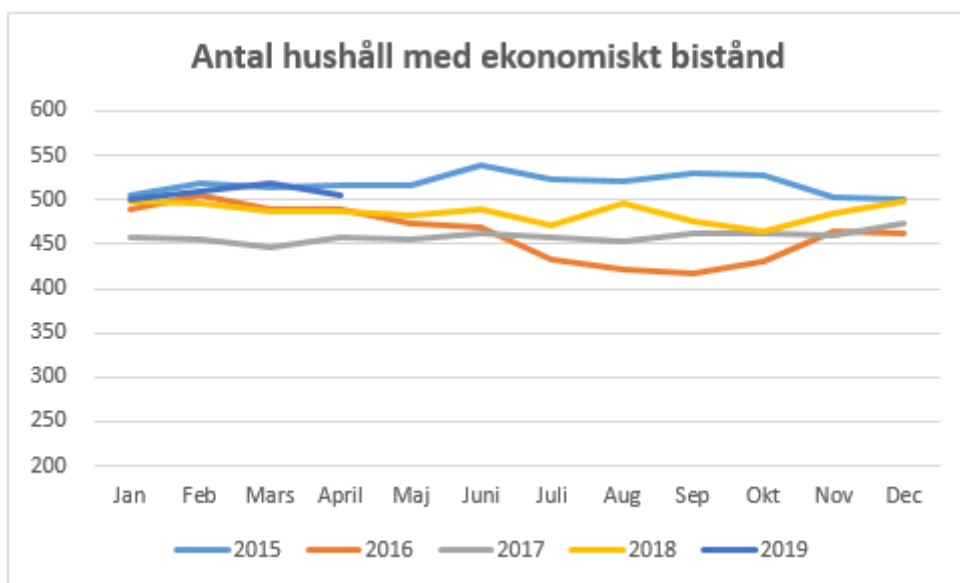
Prognosen för barn, kultur och fritid visar ett överskott med 1,0 mnkr, vilket är en förbättring med motsvarande i jämförelse med föregående prognos. Överskottet beror bl.a. på att statsbidraget för sommarlovsverksamheter har fördelats. I verksamhet för barn, kultur och fritid ingår verksamheter för barn- och ungdom (avdelningen för samhällsplanering), kolloverksamhet och kultur- och föreningsbidrag (förskoleavdelningen) samt konsumentrådgivning (avdelningen för social omsorg).

Arbetsmarknadsåtgärder

Prognosen för arbetsmarknadsåtgärder visar ingen avvikelse mot budget.

Ekonomiskt bistånd

Prognosen för ekonomiskt bistånd visar ett överskott med 2,4 mnkr. Överskottet beror på ökade intäkter av statsbidrag för flyktingar.

Antal hushåll med ekonomiskt bistånd

Jan	Feb	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
501	510	518	506								

Kursiverat är preliminärt

Resultatenheter

Inom stadsdelsnämnden finns tretton resultatenheter, tio inom förskolan och tre inom social omsorg, se bilaga 1. Ett sammantaget överskott om 11,8 mnkr fördes över från 2018. För årets resultat redovisar resultatenheterna ingen avvikelse från budget, vilket innebär att 11,8 mnkr beräknas föras över till 2020.

Resultatenheter ska föra över hela sitt resultat, både över- och underskott, till följande år. Överföringen får som mest motsvara 5 % av bruttobudgeten innevarande år. Resultatfondens ackumulerade överförda överskott får maximalt motsvara 10 % av bruttobudgeten. En förutsättning är att resultatenheten har uppfyllt sina åtaganden. Överskott får ackumuleras och föras över under flera år. Underskott ska täckas senast under nästkommande år, annars ska nämnden upplösa resultatenheten i samband med bokslutet.

Förskolans resultatenheter prognostiserar att hålla budgetar i balans. Till följd av den omorganisation som förskoleverksamheten genomgick i slutet av 2018, upplöstes de tre resultatenheter som då utgjorde verksamheten. Det ekonomiska resultatet belastade bokslut 2018, och därmed gjordes inga resultatöverföringar till 2019.

Tabellen nedan innehåller avrundningsdifferenser.

Mnkr	Resultatöverföring från 2018	Resultat 2019	Resultatöverföring till 2020
Förskoleverksamhet	0	0,0	0,0
Social Omsorg	11,8	0,0	11,8
Summa	11,8	0,0	11,8

Fruängsgårdens servicehus var en resultatenhet fram till och med 2018. Eftersom enheten gick med underskott två år i rad, upplöste förvaltningen resultatenheten i samband med bokslutet 2018. Äldreomsorgen har därmed inte någon resultatenhet 2019.

Investeringar

Stadsdelsnämnden har i budget 2019 tilldelats 19,7 mnkr för investeringar. Investeringsmedlen fördelas enligt nedan:

Mnkr	Budget 2019	Prognos T1
Parkinvesteringar		
Svandamsparken	6,0	6,0
Blomsterdalen	1,5	1,5
Kersin Hesselgrens park/Vippan	0,5	0,5
Lugnets plaskdamm	0,5	0,5
Övrigt	6,4	6,4
Trygghetsskapande åtgärder	0,8	2,3
Klimatinvesteringar	1,8	4,6
Maskiner och inventarier	2,2	14,3
Summa	19,7	36,1

Parkinvesteringar

Budgeterade medel på 14,9 mnkr kommer att användas till upprustning av Svandammsparken, Blomsterdalen, projektering av Vippan samt mindre parkinvesteringar och reinvesteringar för att skapa förutsättningar för delaktighet i användandet av den fysiska utemiljön.

Trygghetsinvesteringar

Ombudgeterade medel för trygghetsskapande åtgärder 0,8 mnkr kommer att användas till belysningsarbeten i Nybohov i trygghetshöjande syfte. Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering för trygghetsinvesteringar med 1,5 mnkr.

Klimatinvesteringar

Budgeterade medel för klimatinvesteringar om 1,8 mnkr kommer att användas för ledbelysning på förskolor och ett vård- och omsorgsboende, sopsorteringskärl samt inköp av elcyklar till tjänsteresor. Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering för klimatinvesteringar med 2,8 mnkr för utbyte av äldre vitvaror och ledbelysning.

Inventarier och maskiner

Stadsdelsnämndens budget för inventarier och maskiner är 2,2 mnkr. Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering för inventarier och maskiner med 12,1 mnkr för utrustning av nya förskoleavdelningar samt projekterings- och avvecklingskostnader för nya förskolor.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Inte aktuellt för stadsdelsnämnden.

Verksamhetsprojekt (driftprojekt)

Inte aktuellt för stadsdelsnämnden.

Omslutningsförändringar

Stadsdelsnämnden redovisar omslutningsförändringar med 21,0 mnkr enligt nedan.

Omslutningsförändring (mnkr)	Kostnader	Intäkter
Individ- och familjeomsorg		
Migrationsverket, avser ensamkommande flyktingbarn	20,0	-20,0
Äldreomsorg		
Demensteam	0,2	-0,2
Kultur- och fritidsverksamhet		
Sommarlovsaktiviteter	0,8	-0,8
Summa	21,0	-21,0

Budgetjusteringar

Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering med 12,1 mnkr för ökad investeringsbudget avseende inventarier och maskiner i huvudsak för utrustning av nya förskoleavdelningar. Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering med 2,8 mnkr för klimatinvesteringar för utbyte av äldre vitvaror och inköp av ledbelysning. Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering med 1,5 mnkr för investeringar i trygghetsskapande åtgärder. Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering med 0,5 mnkr för ökade kostnader för internräntor och budgetjustering med 1,2 mnkr för ökade kostnader för avskrivningar.

Medel för lokaländamål

För 2019 utgår ett bidrag för lokaler inom förskolan med hög hyra. Bidraget utgår med 80 procent av den del av hyran som ligger mellan 1 769-2 500 kr/kvm och 40 procent för den del av hyran som överskrider 2 500 kr/kvm. Bidraget fördelas via budgetjustering. För 2019 beräknar Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd erhålla cirka 14 mnkr i bidrag för höga hyror inom förskolan.

Analys av balansräkning

Görs ej i tertialrapport 1.

Övrigt

Kvalitetsarbete

Avdelningen för social omsorg

Enheterna inom avdelningen har ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete som stöd för drift, utveckling och uppföljning av verksamhetens kvalitet.

Under det första tertialet har ett klagomål inkommit till förvaltningen från en enskild person om händelser 2016. Förvaltningen har gett ett skriftligt svar. Det har inkommit sex skrivelser från enskilda med synpunkter på träfflokalen Kravatten. Skrivelserna har lett till att avdelningschef och enhetschef har träffat brukarna på ett dialogmöte.

Under perioden har sju rapporter enligt lex Sarah inkommit, varav sex rapporter avser myndighetsutövning och en avser bostad med särskild service. Samtliga rapporter utreds och ligger till grund för åtgärder inom verksamheterna.

Förskola

Under perioden har ett klagomål som avser förskola inkommit till förvaltningen. Klagomålet gällde den pedagogiska miljön på en förskola. Förvaltningen har genom avdelningschef för förskola och berörd förskolechef återkopplat och följt upp klagomålet.

Äldreomsorgen

Enheterna arbetar med att förbättra och utveckla sina verksamheter genom att analysera och ta tillvara resultaten från brukarundersökningar, inkomna synpunkter och klagomål från brukarna, egenkontroller och uppföljningar. Det systematiska kvalitetsarbetet ska fortsätta att utvecklas.

Hittills i år har nio synpunkter som avser äldreomsorgen inkommit och registrerats. Av dessa handlar tre synpunkter om insatser och bemötande på servicehus, tre synpunkter på hemtjänstens insatser, två synpunkter som rör biståndshandläggningen samt en synpunkt gällande fakturor.

Samhällsplanering

Synpunkter registreras via stadens ärendehanteringssystem Synpunktsportalen samt den tillkopplade appen Tyck till. Systemet möjliggör för invånare att direkt via nätet rapportera in synpunkter av olika slag och det bidrar till att inkomna ärenden besvaras och åtgärdas snabbare då rätt tjänsteman genast kan ta del av ärendet. Inkomna synpunkter handlar ofta om frågor kring nedskräpning, snöröjning och önskemål om åtgärder i parker.

När inkomna synpunkter berör andra förvaltningar i staden vidarebefordras de omgående. Synpunkter som berör investeringar genomförs utifrån tillgängliga resurser. Avdelningen strävar alltid efter att besvara och åtgärda inkomna synpunkter så snart som möjligt. Synpunktsportalen är ett viktigt verktyg i detta arbete.

Under årets första tertial har 316 synpunkter i form av beröm, frågor, idé och klagomål gällande stadsmiljöfrågor registrerats från invånare inom stadsdelsområdet. Felanmälningarna ingår inte i det redovisade antalet då de går direkt till driftportalen. Via registraturet har det under samma period inkommit 25 synpunkter, de flesta rubricerade som medborgarförslag som har behandlats.

Gunilla Davidsson
Tf. stadsdelsdirektör

Lars Wennberg
avdelningschef

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Gunilla Davidsson, tf. stadsdelsdirektör	2019-05-15
Lars Wennberg, avdelningschef	2019-05-15